

kül

- 44 -

1981.12.29.

sk0046 szadat gyilkosainak pere - 2.
sk0047 szocintern - 2.
sk0048 árreform - lengyel
sk0049 lengyelország - vegyes
sk0050 piast
sk0051 reagan
sk0052 tartalomjegyzék 1.
sk0053 tartalomjegyzék 2.

hi

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: kopreda dezső
patak károly
pirityi sándor

- v é g e -

22.11

291281 1451

JK

60.010/a

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Külföldi hírek

budapest, 1981. december 30.

kül.

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1001

várható

budapest, 1981. december 30., szerda /mti/

bonn: rakowski látogatása

brüsszel: a nato-tagállamok nagyköveti értekezlete
lengyelországról

madrid: gaston thorn látogatása befejeződik

tel-aviv: percy szenátor látogatása

damaszkusz: iráni küldöttség látogatása kezdődik

le kd

96.42
Nww

301281 0337

sk0002 4 230 mtik1002

reagan - szankciók /1.rész/

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1981. december 30. /mti/ - ronald reagan, az egyesült államok elnöke kedden, magyar idő szerint a késő esti órákban szankciókat jelentett be a szovjetunió ellen azon a címen, hogy „támogatja a szükségállapot fenntartását”, lengyelországban. haig külügyminiszter san francisco-i beszédében további szovjetellenes intézkedésekkel fenyegetőzött.

az elnök egyebek között megtiltotta az aeroflot gépeinek leszállását amerikai repülőtereken, elrendelte az új szovjet-amerikai gabonaegyezményről szóló tárgyalások megkezdésének elhalasztását, az elektronikai cikkek és más „műszakilag fejlett áruk”, valamint az olaj- és földgázipari berendezések exportjának korlátozását. az egyesült államok egyelőre nem hosszabbítja meg hajózási egyezményét a szovjetunióval, és korlátozza a szovjet hajók forgalmát amerikai kikötőkben. nem újítja meg washington az energetikai, tudományos-műszaki és egyéb egyezményeket sem, amikor azok lejárnak. beszüntették a new york-i szovjet beszerzési bizottság működését.

ezeket az intézkedéseket a fehér ház, valamint a kaliforniában tartózkodó reagan szóvivője jelentette be egyidejűleg. a reagan által elrendelt „gazdasági szankciók”, gyakorlati jelentősége az amerikai kommentárok szerint korlátozott. a két ország között érvényben lévő gabonaegyezmény újratárgyalásának elhalasztása nem érinti a folyamatban lévő szállításokat. az aeroflot légitársaság heti két moszkva-washingtoni járatának leállítása szintén inkább jelképes, semmint gazdasági jellegű intézkedés.

a „fejlett műszaki áruk”, exportengedélyeinek felfüggesztése a két ország közötti kereskedelem igen csekély hányadát érinti a már korábban életbe léptetett amerikai korlátozások miatt. ami az olaj- és gázipari berendezéseket illeti, az intézkedést kifejezetten kapcsolatba hozzák a szibéria-nyugat-európa földgázvezeték építésével összefüggő amerikai ellenérzésekkel. ismeretes, hogy az egyesült államok minden eddigi kísérlete a gázvezeték építésének megakadályozására megfeneklett az nszk és más közvetlenül érdekelt nyugat-európai országok eltökéltségén. /folyt./

br/mh kd

07.15 301281 2190

Nw

--

sk0003 4 230 mtik1003

reagan - szankciók /2.rész/

haig amerikai külügyminiszter egy kedden elhangzott beszédében - feltehetően nyugat-európát megnyugtató - „óvatosnak”, nevezte az amerikai intézkedéseket, emellett azonban fenyegetőzött: újabb szankciók következnek, ha lengyelországban nem ér véget a szükségállapot. „a helyzet továbbra is dinamikus - mondta haig -, s az egyesült államok nem tehet úgy, mintha semmi sem történt volna.”

reagan és haig kedden egyaránt a „szabadság eltiprására”, vonatkozó szövegekkel kísérte a lengyelország és a szovjetunió elleni fenyegetőzést, amely mögött - szintén amerikai sajtóvélemények szerint - a republikánus kormányt hatalomra segítő jobboldal nyomása keresendő.

a kedden bejelentett szovjetellenes intézkedések és a lengyelországi helyzet alakulása között washingtoni megfigyelők különös fordított arányosságokat látnak. ahogy a lengyelországi helyzet konszolidálódik, az amerikai jobboldal csalódottságában egyre élesebben követelődik, s a kormány további lépései miatt kiszámíthatatlanná válnak.

az amerikai külügyminisztérium egy magas rangú hivatalnok kedden kijelentette, hogy a minisztériumban „vizsgálat tárgya”, az is: megtartják-e a január végén genfben tervezett szovjet-amerikai külügyminiszteri találkozót. a közép-hatótávolságú rakéták korlátozásáról szóló genfi tárgyalások megszakítására egyelőre „nincsenek tervek”.

br/mh kd

07.17 301281 1417

--

sk0004 4 230 mtik1004

kubai nemzetgyűlés

marton lászló, az mti tudósítója jelenti:

havanna, 1981. december 30. /mti/ - kedden este havannában befejezték munkáját a kubai nemzetgyűlés második törvényhozási időszaka. a november 28-án újjáválasztott parlament hétfőn tartotta alakuló ülését a havannai kongresszusi palotában. az új összetételű, 499 képviselőből álló legfelsőbb törvényhozási szerv hétfőn ismét

Nw

fidel castrot választotta az állam- és minisztertanács elnökévé, majd az államtanács és a kormány tagjait választotta meg. a kubai parlament új elnöke flavio bravo lett, a minisztertanács eddigi elnök-helyettese.

a nemzetgyűlés kedden az ország jövő évi gazdasági tervét vitatta meg és fogadta el. a terv célul tűzi ki a lakosság életszínvonalának emelésének fenntartását és hangsúlyozza, hogy ennek alapja a gazdaság eszközeinek és tartalékainak ésszerűbb felhasználása.

a jövő évi terv szerény növekedési ütemet, 2,5 százalékot helyez kilátásba. indoklásképpen a parlament ülésén elmondták, hogy a nemzetközi méretű gazdasági válság kubában is érezteti hatását, s az ország ügyelni kíván arra, hogy minden esetben pontosan törlessze a felvett kölcsönök kamatait. tény az is, hogy a nyugati országok igyekeznek mesterségesen alacsony szinten tartani az ország egyik legfőbb kiviteli cikkének, a cukornak az árát, miközben kuba a nyugati piacokon egyre drágábban jut hozzá a szükséges ipari termékekhez. a terv indoklása közben leszögezték: a körülmények együttes hatása tette szükségessé, hogy az idén elért 12 százalék helyett ezuttal jóval szerényebb növekedési ütemet irányozzanak elő.

1982-ben beruházásokra a kiadásra szánt összegek valamivel kevesebb, mint egyharmadát, 2 900 000 000 pesőt fordítanak, a kereskedelmi forgalom két százalékkal nő. az országban 25 000 új lakást építenek, négy százalékkal növekszik a bölcsődékben és óvodákban elhelyezett gyermekek száma, az ösztöndíjasoké szintén 4 százalékkal, a kórházi ágyaké 2,3 százalékkal, s az országban jövőre 5,6 százalékkal lesz több az orvosok száma.

a kubai parlament kedden fogadta el a jövő évi állami költségvetést is. az 1982-ben kiadásra szánt 9 833 600 000 pesóból 2 milliárd 40 millió 300 000 pesőt szánnak az oktatásra és a közegészségügyre /27 százalék/, a szociális-kulturális és tudományos élet más területeire 1 545 000 000 peso jut, a termelési ágazatra 3 180 000 000, míg a honvédelemre és a belső biztonságra 923 000 000 peso.

a kubai nemzetgyűlés ülészsaka fidel castro elnök zárt ajtók mögött tartott beszédével ért véget.

mL/mh kd

07.29 301281 2561

Nm

--

sk0005 4 300 mtik1005

haig-nyilatkozat

san francisco, 1981. december 30. /mti-afp/ - az egyesült államok, ellentétben legtöbb szövetségese álláspontjával, sőt, saját korábbi állásfoglalásaival, a lengyel helyzet fokozatos rendeződése óta nem tekinti belülynnek a lengyelországi fejleményeket - ez derült ki alexander haig amerikai külügyminiszter keddi san francisco nyilatkozatából.

a külügyminiszter azt mondta, hogy ami lengyelországban történt, az „nem baleset”, hanem „komoly politikai esemény”, amellyel szemben az egyesült államoknak „nem csak kötelezettségei vannak, hanem felelőssége is”.

haig tagadta, hogy nézetkülönbségek lennének az amerikai és a szövetséges kormányok között a lengyel helyzet megítélésében. ezt azzal próbálta bizonyítani, hogy elmondta: kedden reggel telefonbeszélgetést folytatott hans-dietrich genscher nyugatnémet külügyminiszterrel, akinek „ugyancsak az volt a véleménye, hogy mielőbb fel kell oldani a rendkívüli állapotot lengyelországban, szabadon kell engedni az internáltakat, és folytatni kell a párbeszédet”, a lengyel társadalom különböző elemei között.

ezután a külügyminiszter közvetetten utalt arra, hogy a szovjetunióval genfben kezdeti fegyverzetkorlátozási tárgyalások folytatódnak. mint mondta: „eddig sem történt ott semmi, és ezután sem vállalunk ott semmi olyat, amit ne egyeztetnénk előre szövetségeseinkkel”, ami ezt a kérdést magát illeti, e tekintetben az egyesült államok engedményt tett szövetségeseinek: tavasszal a külügyminiszter még keményen kijelentette: /a genfi tárgyalások/ „amerikai tárgyalások lesznek amerikai fegyverekről”, megfigyelők szerint haig azért tett most engedményt, legalább szavakban, mert ezzel is lengyelország ügyében a szovjetunióval szemben elfoglalt álláspontjának támogatására szeretné rávenni szövetségeseit.

sg kd

07.33 301281 1839

Nm

--

sk0006 4 300 mtik1006

reagan intézkedései - háttér

washington, 1981. december 30. /mti-reuter/ - a genfi szovjet-amerikai fegyverzetkorlátozási tárgyalások az előzetes menetrend szerint minden valószínűség szerint folytatódnak január 12-én - mondta kedden a reuter brit hírügynökség tudósítójának az amerikai külügyminisztérium egyik magas rangú munkatársa, aki kérte, hogy nevét ne hozzák nyilvánosságra.

ami azonban andrej gromiko szovjet és alexander haig amerikai külügyminiszter januárra tervezett találkozóját illeti, „ezeket a terveket felül kell vizsgálni, - mondta a tisztségviselő.

ezután nem tudott semmi bizonyosat mondani afelől, vajon miként válaszolnak a nyugat-európai szövetségesek a szovjetunió ellen kedden hozott amerikai intézkedésekre. - „meglátjuk, mit fognak csinálni. kifejeztük kívánságunkat, hogy párhuzamos lépéseket tegyenek velünk, de mindenestre legalább ne aknázzák alá a mi tevékenységünket, - mondta meglehetősen bizonytalanul.

a reuter ezután londoni nyugati diplomáciai forrásokat idéz, amelyek szerint a nato-t máris igen megosztotta a lengyel helyzettel szembeni amerikai magatartás. reagan elnök keddi intézkedéssorozata e források szerint újabb szakítópróbának teheti ki a nyugati szövetséget.

a külügyminisztériumi tisztségviselő még arról sem tudott - vagy akart - nyilatkozni, hogy vajon a nyugati szövetségesek egyáltalán támogatják-e az amerikai lépéseket, az erre irányuló amerikai kérés nyomán.

a reuter azonban végül - brüsszeli nato-forrásokat idézve - nem zárja ki a lehetőséget, hogy a nyugat-európai kormányok kénytelenek lesznek „valamilyen álláspontot, elfoglalni az amerikai lépésekkel kapcsolatban. nehéz lenne „a pálya széléről szemlélődni, anélkül, hogy ne keletkeznének kemény surlódások washingtonnal - vélekedik a brit hírügynökség, s emlékeztet arra, milyen kellemetlenségeket okozott a nyugat-európai szövetségeseknek az amerikai kormány két évvel ezelőtti, amikor a szövetségesek nem csatlakoztak a szovjetunió elleni kereskedelmi „büntető, intézkedésekhez az afganisztáni események után.

... sg kd

07.36 301281 2099

Nim

-.-

sk0007 4 230 mtik1007

japán hadikiadások - pentagon

washington, 1981. december 30. /afp/ - az amerikai hadügyminisztérium kedden üdvözölte a japán kormányt azt a döntését, hogy a következő költségvetési évben 7,75 százalékkal emelik a katonai kiadásokat az idei 7,6 százalék helyett.

a pentagon közleménye hangsúlyozza, hogy a katonai kiadások ilyen arányú növelése mellett japán a többi költségvetési ágazatban átlagosan legfeljebb 2 százalékos növelést tervez.

„az egyesült államok - hangsúlyozza a közlemény - értékeli japán kezdeményező erőfeszítéseit, amelyek szilárd alapra helyezik a világ e létfontosságú térsége védelmi terheinek elosztását, a japán döntés az egyesült államok szerint „igen időszerű változást jelent, e tekintetben.

az amerikai helyeslés ellenére, amelytől japán hadikiadásainak további növelését várják, washingtonban tisztában vannak azzal, hogy japán még így is csak bruttó nemzeti termékének kevesebb mint egy százalékát költi katonai célokra.

... gl lb

07.40 301281 1005

-.-

sk0008 4 230 mtik1008

tacsing-körlevél

sarkadi kovács ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1981. december 30. /mti/ - sokak számára meglepő körlevelet tanulmányoz a kínai kommunista párt tagsága: a kb-dokumentum ugyanis több mint két évi bírálat, legjobb esetben elhallgatás után ismét követendő példaként emlegeti a tacsing-i modellt. megállapítja, hogy a „tanuljunk tacsingtól, mozgalom „fő iránya, helyes volt, a jövőben „az ideológiai és a politikai munkának kell elsőbbséget biztosítani, „az ideológiai és politikai lazaságnak, véget kell vetni.

az északkelet-kínai tacsing-i olajmezőket és az ottani módszereket a hatvanas években mao ce-tung emelte modell rangjára. az elmúlt két évben azonban a „balos hibák, mintapéldányaként

Nim

sk0006 4 300 mtik1006

reagan intézkedései - háttér

washington, 1981. december 30. /mti-reuter/ - a genfi szovjet-amerikai fegyverzetkorlátozási tárgyalások az előzetes menetrend szerint minden valószínűség szerint folytatódnak január 12-én - mondta kedden a reuter brit hírügynökség tudósítójának az amerikai külügyminisztérium egyik magas rangú munkatársa, aki kérte, hogy nevét ne hozzák nyilvánosságra.

ami azonban andrej gromiko szovjet és alexander haig amerikai külügyminiszter januárra tervezett találkozóját illeti, „ezeket a terveket felül kell vizsgálni, - mondta a tisztségviselő.

ezután nem tudott semmi bizonyosat mondani afelől, vajon miként válaszolnak a nyugat-európai szövetségesek a szovjetunió ellen kedden hozott amerikai intézkedésekre. - „meglátjuk, mit fognak csinálni. kifejeztük kívánságunkat, hogy párhuzamos lépéseket tegyenek velünk, de mindenestre legalább ne aknázzák alá a mi tevékenységünket, - mondta meglehetősen bizonytalanul.

a reuter ezután londoni nyugati diplomáciai forrásokat idéz, amelyek szerint a nato-t máris igen megosztotta a lengyel helyzettel szembeni amerikai magatartás. reagan elnök keddi intézkedéssorozata e források szerint újabb szakitópróbának teheti ki a nyugati szövetséget.

a külügyminisztériumi tisztségviselő még arról sem tudott - vagy akart - nyilatkozni, hogy vajon a nyugati szövetségesek egyáltalán támogatják-e az amerikai lépéseket, az erre irányuló amerikai kérés nyomán.

a reuter azonban végül - brüsszeli nato-forrásokat idézve - nem zárja ki a lehetőséget, hogy a nyugat-európai kormányok kénytelenek lesznek „valamilyen álláspontot, elfoglalni az amerikai lépésekkel kapcsolatban. nehéz lenne „a pálya széléről szemlélni, „anélkül, hogy ne keletkeznének kemény surlódások washingtonnal - vélekedik a brit hírügynökség, s emlékeztet arra, milyen kellemetlenségeket okozott a nyugat-európai szövetségeseknek az amerikai kormány két évvel ezelőtt, amikor a szövetségesek nem csatlakoztak a szovjetunió elleni kereskedelmi „büntető, „intézkedésekhez az afganisztáni események után.

sg kd

07.36 301281 2099

Nm

--

sk0007 4 230 mtik1007

japán hadikiadások - pentagon

washington, 1981. december 30. /afp/ - az amerikai hadügyminisztérium kedden üdvözölte a japán kormányt az azt a döntését, hogy a következő költségvetési évben 7,75 százalékkal emelik a katonai kiadásokat az idei 7,6 százalék helyett.

a pentagon közleménye hangsúlyozza, hogy a katonai kiadások ilyen arányú növelése mellett japán a többi költségvetési ágazatban átlagosan legfeljebb 2 százalékos növelést tervez.

„az egyesült államok - hangsúlyozza a közlemény - értékeli japán kezdeményező erőfeszítéseit, amelyek szilárd alapra helyezik a világ e létfontosságú térsége védelmi terheinek elosztását, „a japán döntés az egyesült államok szerint „igen időszerű változást jelent, „e tekintetben.

az amerikai helyeslés ellenére, amelytől japán hadikiadásainak további növelését várják, washingtonban tisztában vannak azzal, hogy japán még így is csak bruttó nemzeti termékének kevesebb mint egy százalékát költi katonai célokra.

gl lb

07.40 301281 1005

--

sk0008 4 230 mtik1008

tacsing-körlevél

sarkadi kovács ferenc, az mti tudósítója jelenti:

peking, 1981. december 30. /mti/ - sokak számára meglepő körlevelet tanulmányoz a kínai kommunista párt tagsága: a kb-dokumentum ugyanis több mint két évi bírálat, legjobb esetben elhallgatás után ismét követendő példaként emlegeti a tacsing-i modellt. megállapítja, hogy a „tanuljunk tacsingtól, „mozgalom „fő iránya, „helyes volt, a jövőben „az ideológiai és a politikai munkának kell elsőbbséget biztosítani, „az ideológiai és politikai lazaságnak, „véget kell vetni.

az északkelet-kínai tacsing-i olajmezőket és az ottani módszereket a hatvanas években mao ce-tung emelte modell rangjára. az elmúlt két évben azonban a „balos hibák, „mintapéldányaként

Nm

kritikai ösztüz érte, mivel a tudományos tervezés helyett a tömegek lelkesedésére, problémafeltáró és megoldó viták helyett politikai gyűlésekre, a fokozatos fejlesztés helyett voluntarista kampányokra épített. a „tanuljunk tacsingtól”, mozgalmat azért is kifogásolták, mivel egy modellt állított követendő példaként minden ipari egység elé, tekintet nélkül a helyi körülményekre és feltételekre. a kb-körlevele ugyanakkor nem említi a másik kampányt, a mezőgazdasági „tanuljunk tacsajtól mozgalmat”,.

pekingben komoly politikai jelentőséget tulajdonítanak a tacsingi szellem újbóli propagálásának, és sokan megerősítve látják azt a tételüket, hogy a kínai vezetésen belül nincs egységes gazdaságfejlesztési elképzelés. ezt támasztja alá például az is, hogy a kb-levél köröztetésével egyidőben ma hung, a kínai társadalomtudományi akadémia alelnöke hosszasan méltatta a gazdasági ösztönzés rendszerét az iparban.

nc/mh kd

07.44 301281 1694

--

sk0009 4 270 mtik1009

kacsa volt a medve!

London, 1981. december 30. /ap/ - egy ismeretlen telefonáló kedden értesítette a the sun című napilapot, hogy a londoni keleti részén /east end/ állítólag látott barnamedve nem létezik. ezt követően a brit rendőrség még aznap este lefújta a három nappal korábban megkezdett hajszát az állítólagos barnamedve után.

a londoni lap szerdai száma első oldalán közli a telefonáló történetét, miszerint az illető három társával együtt egy bárban folytatott italozás közben tervezte el az akciót, mivel az újságokban arról olvasott, hogy londoni keleti részében két fej nélküli, megnyuzott barnamedve tetemét találták meg. a négy férfi medvejelmezt kölcsönzött, majd szombaton és vasárnap éjszaka a tréfa kedvéért az említett kerületbe ment. a hóban látott hatalmas medvenyomok még hihetőbbé tették a medve állítólagos jelenlétét.

szi tj

07.45 301281 0876

Nm

--

sk0010 4 230 mtik1010

uruguayi kp - felhívás

havanna, 1981. december 30. /mti/ - az uruguayi kommunista párt felszólította a dél-amerikai ország lakosságát, hogy folytassa harcát a szabadságjogok helyreállításáért, a demokrácia diadaláért. a központi bizottság kedden közzétett nyilatkozata ugyanakkor arra sürgeti a világ közvéleményét: folytassa a rendszer leleplezését, és küzdjön az uruguayi politikai foglyok szabadon bocsátásáért.

az okmány szerint az ország új realitása, hogy a nyitást követelő erők mind határozottabban szállnak szembe a diktatúrát megőrizni igyekvő kormány erőfeszítéseivel. az új helyzet az 1980. november 30-án kinyilvánított országos állásfoglalás és a népi harc gyümölcse. a tavalyi népszavazás kimenetele minőségi változást hozott a katonai államcsíny, tehát 1973 óta meglévő népi ellenállásban.

az uruguayi kommunista párt központi bizottságának véleménye szerint a népszavazás nemleges szavazatainak túlsúlya nemcsak egy visszahúzó tervezet megbélyegzését, hanem a fasiszta terror és a rémuralmi folytonosság elutasítását is jelenti.

a diktatura arra törekszik, hogy hosszú távon is csak apró engedményeket tegyen, s így létrehozza a katonaság ellenőrzése alatt álló, észak-amerikai mintájú „korlátozott demokráciát”,. belőle természetesen kizárnák a kommunista pártot, a széles frontot és a többi haladó erőt - mutat rá a kommunista párt központi bizottságának nyilatkozata, majd leszögezi: a rezsim előszeretettel alkalmazott fegyvere a megosztás, és ezért az ösztüzet a kommunista pártra és a széles frontra adja le. ugyanakkor szeretne széthuzást kelteni a hagyományos pártok között is, arra biztatva a kisebbségi csoportokat, hogy a diktatura mellett sorakozzanak fel.

az uruguayi kommunista párt központi bizottságának nyilatkozata végezetül hangsúlyozza: nem szabad megengedni, hogy az egész nép sorsát alapvetően érintő kérdések megoldását távolítsa, ködbevesző időkig halasszák.

ml/mh kd

07.49 301281 1952

Nm

--

sk0011 4 230 mtik1011

percy, usa — izrael

Jeruzsálem, washington, 1981. december 30. /upi/afp/ - menahem begin izraeli miniszterelnök kedden Jeruzsálemben fogadta Charles Percy-t, az amerikai szenátus külügyi bizottságának elnökét.

A megbeszélés után Percy „reménykeltőnek” nevezte az izraeli miniszterelnökkel az ugynevezett „autonómia”-tárgyalások jövőjéről, dél-libanonról és a szíriához tartozó fennsík bekebelezését jelentő golan-törvényről és annak következményeiről folytatott eszmecsereét. „Sikerült tisztáznunk a múltban keletkezett félreértéseket, s remélem, hogy sikerült meghatároznunk az új szellemet, az új kezdetet az egyesült államok és Izrael különleges barátságában,” - hangoztatta Percy. az izraeli rádió ezután úgy vélekedett, hogy Begin és Percy találkozója szétoszlathatja Izraelben azt a félelmet, hogy az egyesült államok a biztonsági tanács január elejére tervezett ülésén esetleg támogatná az Izrael elleni szankciókat előíró határozat elfogadását.

Az, hogy az 1967 óta megszállva tartott szíriai golan-fennsík annektálásáról hozott izraeli döntés nem változtat a szoros amerikai-izraeli kapcsolatokon, egyértelműen kiderül abból a keddi washingtoni bejelentésből is, miszerint a Pentagon az Izraelnek szánt amerikai fegyvervásárlási hitel 300 millió dolláros növelését javasolja. így az 1983-as pénzügyi évben Izrael 1,7 milliárd dollár fegyvervásárlási hitelt kapna az egyesült államoktól. az AFP hírügynökség idézi az amerikai hadügyminisztérium felelős hivatalnokait, akik szerint „ez az összeg nem is olyan nagy, ha figyelembe vesszük, milyen jelentős fegyveres erőket kell fenntartania Izraelnek, és hogy milyen magas ott az infláció,„.

... gó pn

07.53 301281 1690

--

sk0012 4 230 mtik1012

rövid hírek

helyi választások Indiában ...

uj-delhi, 1981. december 30. /afp/ - bár megőrizte vezető szerepét, mandátumot veszített a helyi parlamentben Indira Gandhi kongresszus pártja kedden a madhya pradesh szövetségi államban

Nw

megtartott helyi választásokon. még súlyosabban esett vissza a kongresszus párt andhra pradesh államban: a szövetségi állam felsőházában a párt 29 mandátumából kilencet elveszített.

olasz teherhajó

Brest, 1981. december 30. /afp/ - viharba került és elsüllyedt kedden este egy 30 000 tonnás olasz teherhajó a spanyol partoktól 280 kilométerre. a hajó 30 főnyi legénysége eltűnt.

kinai turizmus

peking, 1981. december 30. /upi/ - 5,7 millió turista látogatott 1981-ben a kínai népköztársaságba, és ez a kínai turistaforgalom 30 százalékos növekedését jelenti az előző évhez viszonyítva, jelentették szerdán a kínai hatóságok.

földcsuszamlás

Lima, 1981. december 30. /upi/ - földcsuszamlások következtében tíz ember meghalt, hatvanan megsebesültek, 30 vályogház összedőlt kedden a perui fővárostól 190 kilométerre fekvő Yanaoca városban. a földcsuszamlást az elmúlt napok hatalmas esőzései okozták.

... gl lb

08.03 301281 1193

--

sk0013 4 230 mtik1013

vietnami javaslat - kina

peking, 1981. december 30. /mti/ - a kínai külügyminisztérium szerdán újságírók kérdésére sommásan „a közvélemény megtévesztését szolgálónak,” minősítette vietnam holdujévi javaslatát, és visszautasította azt.

Vietnam azt indítványozta, hogy tekintettel a holdujévre, tíz napon át, január 20-tól 29-ig a kínai-vietnami határ mentén legyen tüzszünet, és szüntessenek be minden ellenséges tevékenységet. Hanoi bejelentette továbbá, hogy jóakarata jeléül január 15-én szabadon kíván bocsátani tizenegy kínai személyt, akik vietnami területre hatoltak be.

... nc/mh tj

08.05 301281 0615

Nw

--

sk0014 4 300 mtik1014

reagan intézkedései - gazdasági háttér

washington, 1981. december 30. /mti-upi/ap/ - a szovjetunió ellen kedden bejelentett amerikai intézkedések „nem fogják megakadályozni, a szovjet gázipari beruházásokat, csupán „megnehezítik azokat, - mondta mély elégedettséggel szerdán egy amerikai kormánytisztviselő a upi amerikai hírügynökség munkatársának.

nem szólt azonban arról, hogy ezek a feltételezett nehézségek nem csupán a szovjetunióban, hanem a nyugat-európai országokban is jelentkezni fognak. a szibéria észak-keleti részéről az nszk-ba tartó, 1985 és 1987 között befejezni tervezett hatalmas gázvezetéken ugyanis tíz nyugat-európai országba szállítanak majd földgázt, a tervek szerint évente 1500-2500 milliárd köbmétert. az amerikai kormány régóta ellenzi a tervet, mert úgy véli, hogy nyugat-európai „energiafüggőségbe, kerül a szovjetuniótól. a nyugat-európai országokat azonban szemmel láthatóan nem aggasztja ez az amerikai probléma: az nszk és franciaország a maga részéről már aláírta a szovjetunióval a szükséges szerződések nagy részét.

nem szólt a tisztségviselő arról sem, hogy mindennek fényében egyelőre nem zárható ki a lehetőség: az egyesült államok által megtagadott gépeket és berendezéseket - tulajdonképpen saját érdekekben - a nyugat-európai partnerek, illetve japán szállíthatják a szovjetunióknak.

ez viszont kellemeetlenül érinthet számos amerikai vállalatot. a caterpillar tractor co. vezetősége, amelynek 200 gázvezeték-fektető berendezésre van 80 millió dolláros szerződése a szovjetunióval, a saját kormánya iránti udvariasság szabályait betartva közölte: a cég „nem fog belehalni, a kedden meghirdetett szállítási tilalomba, mindazonáltal a vállalat „szerepelne azonos feltételek között versenyezni a külföldi versenytársakkal, a szovjetunióban - amire a keddi amerikai kormányintézkedések után nincs lehetősége.

burkolt formában elítélte reagan elnök intézkedéseit a kansasi farmerek szövetségének elnöke is. john armstrong „megkönnyebbüléssel, vette tudomásul, hogy az elnök nem tiltotta meg a jelenlegi szerződések alapján folyamatban lévő, illetve tervezett gabonaszállításokat a szovjetunióba - az újabb szovjet-amerikai gabonátárgyalások elhalasztásáról szóló elnöki döntés hatásai legfőljebb idén októbertől jelentkezhetnek. a farmerszövetség elnöke emlékeztetett: az amerikai farmerek még mindig nem tudták ledolgozni azt a kárt, amit a carter elnök által 1980. januárban bevezetett szovjetunió elleni gabonaembargó okozott nekik.

... sg lb kd

08.16 301281 2537

Nim

-.-

sk0015 4 320 mtik1015

rövid hírek

görög-francia tárgyalások

athén, 1981. december 30. /reuter/ - claude cheysson francia és joannisz haralambopoulosz görög külügyminiszter tárgyalásaikon a két ország kapcsolatait, valamint a nemzetközi helyzet kérdéseit vitatta meg. a felek áttekintették görögországnak a nato-ban és a közös piacon játszott szerepét és az égei-tenger körül kialakult görög-török vitát.

konzulátusfoglalás

santa cruz de tenerife, 1981. december 30. /ap/ - egy dán cég mintegy 60 spanyol munkása kedden megszállta dánia konzulátusát a kanári-szigetekhez tartozó santa cruz de tenerifében, így tiltakozva amiatt, hogy kilenc hónapja nem kapják meg munkabéruket. a munkások kijelentették, hogy veszélyeztetve látják munkájukat a dán kormány tulajdonában lévő „rekreaden, társaságnál, s minthogy eddig csak ígéreteket kaptak, addig nem távoznak a konzulátusról, amíg a spanyol és dán hatóságok nem oldják meg helyzetüket, és nem fizetik ki béruket.

szenegambia

dakar, 1981. december 30. /taszsz/reuter/ - a szenegáli nemzetgyűlés és a gambiai képviselőház kedden elfogadta azt a törvénytervezetet, amely lehetővé teszi a két ország elnöke számára, hogy törvényerőre emelje a szenegambia konföderáció létrehozásáról szóló szerződést. a szerződés értelmében szenegál és gambia megőrizve szuverenitását - közösen tevékenykedik a diplomácia, a nemzetvédelem, a belbiztonság, a gazdaság és pénzügy, valamint a tömegkommunikáció területén.

madarak

miami, 1981. december 30. /reuter/ - a miami állatkertből a héten elloptak hat betanított madarat, amelyek értéke mintegy 60 ezer dollár. a madarak között van olyan afrikai szürke papagáj, amelyik a macskanyávogást utánozza, egy másik pedig kotkodácsol mint a tyúk és kutyaugatást hallat. az állatkert vezetői most a rendőrség és az állatkerekesedők segítségét kérték az elloptott tollasok kézrekerítésére.

... szi/bl tj

08.20 301281 1915

Nim

-.-

sk0016 4 230 mtik1016

francia-egyiptomi katonai

kairó, 1981. december 30. /upi/ - franciaország kész politikai előfeltételek nélkül bővíteni egyiptomnak nyújtandó katonai segítségét - jelentette ki az egyiptomi televízióknak adott nyilatkozatában charles hernu francia hadügyminiszter.

charles hernu csütörtökön érekezik négynapos hivatalos látogatásra kairóba, ahol tárgyalásokat folytat abu ghazala egyiptomi hadügyminiszterrel. az al-akhbar című egyiptomi lap értesülései szerint a tárgyalások végén a két ország katonai együttműködési szerződést ír alá. az al-akhbar emlékeztet arra, hogy egy korábbi szerződés alapján franciaország a jövő nyáron husz mirage-2000 típusu katonai repülőgépet szállít le egyiptomnak. egyiptomi sajtóforrások szerint a most megkötendő katonai együttműködési szerződés megerősíti és kibővíti a korábbi megállapodásokat. az új egyezmény értelmében franciaország még 40 darab mirage-2000-t szállít az arab országoknak, és a gépekhez alkatrészgyártó üzemet létesít egyiptomban. francia sajtóértesülések szerint az egyiptomi-francia katonai szerződés értéke elérheti a 2,4 milliárd dollárt.

a francia hadügyminiszter szerint az egyiptomi hadsereg megerősítése egyiptom „függetlenségének védelmét és a közel-keleti béke konszolidálását”, szolgálja. hernu szerint egyiptom „jelentős mértékben hozzájárul a térség biztonságának megteremtéséhez”.

a francia-egyiptomi hadügyminiszteri tárgyalásokon megvitatják a sinai-félszigeten felállítandó nemzetközi erőkben való francia részvételt is.

gó pn

08.24 301281 1539

-.-

sk0017 4 300 mtik1017

reagan intézkedései - nszk-visszhang

bonn, 1981. december 30. /reuter/ - nyugatnémet hivatalos személyiségek egyelőre nem voltak hajlandók megjegyzést fűzni a szovjetunió ellen elrendelt amerikai intézkedésekhez. a reuter brit hírügynökség jelentése szerint csupán annyit mondtak, hogy „mielőtt válaszolnak, tanulmányozni fogják az amerikai elnök nyilatkozatát”.

Nm

a reuter emlékeztet: az nszk-kormány a lengyel válság kezdete óta mindvégig mérsékletre szólított fel a helyzet megítélésében, és óvott az elhamarkodott lépésektől. a bonni kormány - ellentétben a washingtonival - nem teszi felelőssé a szovjetuniót a lengyelországi szükségállapot kihirdetéséért, és azóta is a helyzet súlyosbitására alkalmas „heves reakcióktól”, inti óva közeli barátait - írja a reuter.

mint ismeretes, szerdán rövid látogatásra bonnba érkezik mieczyslaw rakowski lengyel miniszterelnök-helyettes.

a reuter azt is megállapítja, hogy a reagan-féle intézkedések rossz visszhangot kelthetnek az nszk-ban, mivel az ország a nyolcvanas évek közepétől a szovjet földgáz egyik fő nyugat-európai vásárlója lenne.

sg lb

08.26 301281 1136

-.-

sk0018 4 230 mtik1018

finnország - pravda /1.rész/

moszkva, 1981. december 30. /taszsz/ - finnország jelenkori történelmének kiemelkedő jelentőségű mérföldköve volt az ország állami függetlenségének elismeréséről szóló lenini dekrétum és az 1948-ban megkötött szovjet-finn barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés - írja a moszkvai pravda finnországi tudósítója.

a lenini dekrétum meghatározó volt a szovjet és a finn nép közeledésében, és megteremtette az együttműködés alapjait. a barátsági szerződés új tartalommal töltötte meg a szovjet-finn kapcsolatokat, alapul szolgált a szovjetunióval való barátságra és sokoldalú együttműködésre irányuló finn külpolitikai irányvonalnak.

a két állam együttműködik a jelenkor legfontosabb nemzetközi problémáinak - mindenekeelőtt a tartós béke biztosításának - megoldásában, az észak-európai béke és stabilitás feltételeinek megőrzésében azzal a szándékkal, hogy mielőbb kölcsönösen elfogadható utat találjanak a térség atomfegyvermentes övezetté változtatásához. a magas szintű politikai kapcsolatok jelentős befolyást gyakorolnak a szovjet-finn kereskedelmi-gazdasági, tudományos és kulturális kapcsolatok fejlődésére is.

Nm

finnország jelenleg bonyolult időszakot él át, miután egészségügyi állapota miatt visszavonult kekkonen elnök, akinek a szovjet-finn baráti kapcsolatok fejlesztésében egy egész korszak fűződik a nevéhez. kekkonen visszavonulása óta megkezdődött az elnökválasztási kampány, a pártok előterjesztették jelöltjeik neveit.

a finn kommunista párt xix. kongresszusának döntései meghatározták azokat a követeléseket, amelyeket a megválasztandó elnökhöz kell benyújtani. a kommunisták szerint az elnök legfőbb feladata - finnország nemzeti érdekeinek megfelelően - a szovjet-finn barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés teljesítése lesz - írja a pravda tudósítója, majd megállapítja: nem meglepő, hogy ezt a véleményt figyelembe véve az államfői poszt valamennyi várományosa eddigi megnyilatkozásában hangsúlyozta a kekkonen nevével is fémjelzett irányvonalhoz való jövőbeni ragaszkodás szükségességét. /folyt./

ti tj

08.35 301281 2145

-.-

sk0019 4 230 mtik1019

thorn spanyolországban

madrid, 1981. december 30. /ap, reuter/ - gaston thorn, az európai közösségek bizottságának elnöke kedden madridban sajtóértekezleten kijelentette, hogy spanyolország 1984-re a közös piac tagállama lehet.

a luxemburgi politikus, aki hétfő óta tartózkodik a spanyol fővárosban, megbeszéléseket folytatott leopoldo calvo sotelo miniszterelnökkel, majd találkozott josé pedro pérez-llorca külügyminiszterrel, valamint juan antonio garcia diez gazdasági ügyekért felelős miniszterelnök-helyettessel.

thorn kifejtette, hogy kívánatos lenne, ha spanyolország és portugália egyszerre válna az egk tagjává, bár mindkét ország ügyét különböző adottságaik miatt külön vizsgálják meg. a belépési tárgyalások lassúságával kapcsolatos türelmetlenségre thorn azt válaszolta, hogy a közös piac kiszélesítése előtt az egk-nak meg kell oldania költségvetési és mezőgazdasági gondjait. ugyanakkor meggyőződését fejezte ki, hogy a közös mezőgazdasági politika fő irányvonalában heteken belül megegyezésre lehet és kell jutnia a tagállamoknak.

Nm

arra a kérdésre, hogy spanyolország belépése a nato-ba milyen hatással lesz a közös piacra való csatlakozásra, thorn azt felelte, hogy bár a kettő nem függ össze közvetlenül, spanyolország kérelme mindkét szervezethez arra mutat, hogy az ország új politikai orientációja a nyugat-európai integrációhoz való közeledés.

gl lb

08.38 301281 1412

-.-

sk0020 4 230 mtik1020

közép-amerikai összefoglaló

havanna, 1981. december 30. /mti/ - a farabundo marti nemzeti felszabadítási front /fmln/ kedden felszólította az ensz-t, vizsgálja ki a salvadori fegyveres erők által morazan megyében elkövetett gyilkosságokat.

a „radio venceremos”, a felkelők titkos rádiója december 26-án jelentette be, hogy a salvadori hadsereg egységei morazanban két hét leforgása alatt csaknem ezer polgári lakost gyilkoltak meg. az fmln arra kérte a világszervezetet, küldjön vizsgálóbizottságot a salvadori megyébe, hogy az a helyszínen győződhessen meg az amerikai katonai tanácsadók parancsait követő salvadori hadsereg által elkövetett vérengzésekről.

a salvadorral szomszédos guatemalában folytatódnak a forradalmi erők támadásai. kedden jelentették be, hogy fegyveresek egy csoportja a fővárosban tűz alá vette a guatemalai rendőrfőkapitányság volt parancsnokságának épületét. ismeretessé vált az is, hogy a felkelők által a chiquimulai rendőrfőkapitányság ellen intézett támadás során 12 rendőr esett el.

a far, a felkelő fegyveres erők közölte, hogy egyik különítménye robbantott pokolgépet a múlt hét szombatján a kongresszus épületének bejárata előtt.

a „szegények gerillahadserege”, arról adott hírt, hogy harcosai a főváros területén autóbuszokat gyújtottak fel, és az ország nyugati területein átvezető autópályán ötven járművet tartóztattak fel.

nicaragua kedden hivatalos jegyzékben szőlította fel hondurast: adjon választ arra, hogy fegyveres erők milyen kapcsolatokat tartanak fenn nicaraguai ellenforradalmi erőkkel és vezetőikkel. a napokban történt, hogy steadman fagoth müller, nicaraguai

Nm

ellenforradalmi vezető más volt somozisták és a hondurasi hadsereg magas rangú tisztjeinek társaságában egy hondurasi katonai repülőgépen a nicaraguai határ közelébe repült, ahol a gép eddig ismeretlen okokból lezuhant. a súlyosan sérültek között van maga fagoth müller is.

miguel d,escoto nicaraguai külügyminiszter a jegyzékben jelezte, hogy országa hamarosan kérni fogja az ellenforradalmi vezető kiadatását. a jegyzék sajnálkozással állapította meg, hogy a hondurasi kormány képtelen ellenőrzést gyakorolni saját fegyveres erői fölött, s a hondurasi hadsereg vezető tisztjei somozista ellenforradalmárokkal együtt elkövetett bűncselekményeikkel magát a tegucigalpai kormányt kompromittálják.

ml/im pn

08.42 301281 2378

..-

sk0021 4 230 mtik1021

iráni

teherán, sanaa, 1981. december 30. /taszsz/ - iránban több iszlám bírót és ügyészt mentettek fel tisztségéből az ellenük beadott lakossági panaszok kivizsgálása után - jelentette be morteza mogtadai hodzsato iszlám, az ország legfelsőbb bírói tanácsának tagja.

az ettela, at című lapban megjelent nyilatkozatában a vallási vezető elismerte, hogy az iszlám bíróságok ítéletei nyomán ártatlan emberek is kerültek börtönbe, valamint más törvénysértéseket is elkövettek.

az elbocsátott bírák egy részének azért kellett távoznia állásából, mert az ország egyes területein a helyi szervek az ő jóváhagyásukkal folytatták a nagybirtokok felosztását nincstelen parasztok között, holott az iráni parlament több vallási vezető követelésére „befagyasztotta”, a földreform végrehajtását.

x x x

az afp francia hírugynökség jelentése szerint az észak-jemeni kormány „nem kívánatos személynek”, nyilvánította iráni sanaai ügyvivőjét, és felszólította a diplomatát, hogy 48 órán belül hagyja el az országot.

Nm

az iráni diplomatát azzal vádolják, hogy „jemen-ellenes röpiratokat”, terjesztett az országban.

gó pn

08.50 301281 1145

..-

sk0022 4 230 mtik1022

finnország - pravda /2.rész/

ugyanakkor - hívja fel a figyelmet a pravda tudósítója - kekkonen visszavonulásával megélelnék azok az erők, amelyek mindig is ellenezték irányvonalát. sőt a centrum pártban is - abban a pártban, amelyből kekkonen elindult - sajátos „kekkonen-ellenes hullám”, támadt. ez a „hullám”, a választási harc időszakában tőlük szokatlan állásfoglalásra készítette a szélső-jobboldali finn alkotmányos néppártot és a tőle nem messze álló finn falusi pártot. ezzel együtt azonban nincs kétség afelől, hogy a pártok irányvonala összeegyeztethetetlen volt és maradt kekkonen politikai vonalával. finnországban már régóta összehangolt kampány folyik annak érdekében, hogy megakadályozzák clyan elnök hivatalba lépését, aki következetesen vinné tovább kekkonen irányvonalát. e kampány koordinátora az eva rövidítéssel jelölt finn ipari-pénzügyi csoportosulás. az eva azon nagytőkés csoportok utasításait hajtja végre, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak a nyugati imperialista hatalmak monopóliumaival - írja a pravda tudósítója.

ti kd

09.02 301281 1076

..-

sk0023 4 230 mtik1023

donovan-ügy

washington, 1981. december 30. /afp, reuter/ - az amerikai igazságügyminisztérium kedden leon silverman különleges jogokkal felhatalmazott ügyészt bizta meg azzal, hogy vizsgálja ki raymond donovan munkaügyi miniszter ügyét.

Nm

donovan 1977-ben, amikor egy közmunkákat végző vállalat vezetője volt, állítólag szeméttel hunyt egy vesztegetési ügy felett. a cég ugyanis 2 000 dollárral ösztönözte az egyik szakszervezetet a „társadalmi békére”, vagyis a sztrájkmentességre. ezt a vádat donovan mindaddig igen erélyesen cáfolta. ügyvédje javaslatára nem volt hajlandó tanuvallomást tenni az ügyben a szakszervezet tisztviselője sem.

raymond donovant, aki korábban a „schiaovone”, építőipari vállalat elnöke volt, már az év elején beiktatásakor vádolták hasonló megvesztegetésekkel. a kongresszusi meghallgatáson azonban tagadta, hogy köze lett volna ilyesmihez.

donovan maga kérte, hogy ügyét különleges jogokkal felhatalmazott ügyész vegye kézbe, hogy tisztázhassa magát a vádak alól. a munkaügyi miniszter közölte, hogy amíg a vizsgálat le nem zárul, hivatalában marad.

... gl lb

09.04 301281 1123

..-

sk0024 4 230 mtik1024

sziria—irán

damaszkusz, teherán, 1981. december 30. /afp/upi/reuter/ - a sziriai kormány bejelentette, hogy ali akbar velajati iráni külügyminiszter csütörtökön damaszkuszba érkezik. jól értesült sziriai források szerint az iráni külügyminiszter damaszkuszi látogatásával egyidejűleg a kuvaiti emir az iraki kormánnyal veszi fel a kapcsolatot. a sziriai és a kuvaiti diplomáciai lépések az iraki-iráni háború megoldására tesznek kísérletet.

asszad sziriai államfő hétfőn végetért perzsa-öbölmenti körutja során a marokkói fesben meggyújtott arab csucsértekezlet felújítását indítványozta, amennyiben sikerül rendezni az arab világot jelenleg a korábbiaknál is jobban megosztó ellentéteket. a sziriai álláspont szerint az iraki-iráni konfliktus megoldása jelentős lépés lenne az arab egység megteremtése felé.

ismeretes ugyanakkor, hogy sziriával együtt a szilárdtság frontjához tartozó libia és dél-jemen is az irakkal való diplomáciai kapcsolatok újrafelvételét latolgatja. /kapcsolataik irak kezdeményezésére szakadtak meg 1980-ban, annak következtében, hogy a három ország irán oldalára állt az iraki-iráni háborúban/.

Nm

az afp jelentése szerint musszavi iráni kormányfő kedden hivatalos látogatásra hívta meg asszad sziriai elnököt, hogy - mint mondotta - „megtárgyalja vele irak irán elleni háborújának kérdéseit,,.

... ág pn

09.17 301281 1366

..-

sk0025 4 260 mtik1025

japán ujévi üdvözlés

tokió, 1981. december 30. /mti/ - a tokiói hakubucukan muzeumban kiállították a felkelő nap országában található legrégebbi ujévi üdvözlés, japánul dzsinsöt, amely művészettörténeti szempontból a világ egyik legértékesebb „képes levelezőlapja,,. a 757-ből származó, a keleti holdujévi ünnepségek hetedik napján íródott üdvözlés aranyfüstből dolgozták rá egy 33x33 centiméter nagyságú selyemszövetre. a ma is olvasható verses köszöntő szerzője „az évszak kedvező napján,, azt kívánta ismerősének, hogy „érjen meg ezer tavaszt, soha ne hagyja el a szerencse, s gyermekei és unokái is boldoguljanak tizezer éves békében,,.

a selyemszövetet az ujévi ünnepségekre utaló, pompásan színezett virág- és falevélmotívumok keretezik, a versike alatt egy dundi kisgyermek látható, mellette tarka kutya farka.

... fn/im lb

09.40 301281 0859

..-

sk0026 4 230 mtik1027

okp-határozat

róma, 1981. december 30. /mti/ - az olasz kommunista párt titkársága közzétette a pártvezetőség „nyissunk új szakaszt a szocializmusért folyó harc útján!,, című dokumentumát, amely a L,unitá szerdai számában jelent meg. az okp vezetősége ebben újból megerősíti a lengyelországi szükségállapot kihirdetése után

Nm

kialakított álláspontját, amely szerint „aggodalmat”, fejezte ki a lengyel kormány intézkedései miatt, és azt a véleményét hangoztatta, hogy azok nem számolják fel a lengyel nép mély válságát. az okp vezetőségének mostani határozata a szükségállapot következményeit taglalva leszögezi, hogy nemzetközi szempontból igen veszélyes lenne, ha a lengyel események miatt újra feléledne a hidegháborús légkör, ha megszakadnának a genfi tárgyalások, és elakadna minden más, a fegyverzetcsökkentésre irányuló párbeszéd.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

 az elemzésben az okp vezetősége arra a megállapításra jutott, hogy az a fejlődési folyamat, amely a kelet-európai szocialista országokat jellemezte, gazdasági, kulturális téren és az életszínvonal vonatkozásában igen jelentős eredményekhez vezetett. de ezek az országok helyzetük sajátos volta miatt nem jelenthetnek modellt a fejlett tőkés országok számára. egyáltalán nem a szocializmus perspektíváinak a megkérdőjelezéséről van szó, hangsúlyozza a dokumentum, nem arról, hogy csődbe jutott volna az eszme, hiszen a szocializmus útját nem földrajzi határok jelölik ki. az okp ismét megfogalmazza korábban is hangoztatott elvi álláspontját: a „harmadik út”, keresésének szükségességét. az okp vezetősége úgy véli, hogy azok a politikai és ideológiai sémák, amelyek a kelet-európai szocialista országokban kialakultak, az a szocializmus-konceptió, amely ott gyakorlattá vált, ebben a formában nem alkalmazható azoknak a társadalmaknak a feltételei között, ahol ma még csak objektív szükségszerűséget jelent a szocializmus, minthogy az emberi igényeket a kapitalizmus már nem tudja kielégíteni. de elégtelen az a tapasztalat is, melyet a szociáldemokrata pártok nyújtanak - szögezi le az okp dokumentuma. - a kapitalizmus jelenlegi válsága, a tömegekre nehezedő minden súlyával és a békét, a demokratikus fejlődést veszélyeztető voltával ma jobban megköveteli a nyugat-európai munkásmozgalom összefogását, mint valaha, éppen a szocializmushoz vezető új út kialakítása érdekében - állapítja meg az okp határozata, és együttműködésre szólít fel annak érdekében, hogy „megváltozzanak a dolgok olaszországban, és új lendületet kapjon a szocializmusért való küzdelem,,.

... kir/im lb kd

11.48 301281 2639

Nm

-. -

sk0027 4 230 mtik1028

uganda-taszsz

kampala, 1981. december 30. /taszsz/ - az eltelt 1981-es év során ugandában megszilárdult a közbiztonság, létrejöttek az ország újjáépítésének és fejlesztésének kedvező feltételei - állapítja meg a taszsz szovjet hírügynökség a kelet-afrikai ország gazdasági és politikai fejlődését elemezve. a hírügynökség kiemeli: a katonai diktatura megdöntése után az ország megkezdte a gazdaság helyreállítását és megszilárdítását, valamint a politikai helyzet stabilizálását. az ugandai népnek ezután ugyanis súlyos problémákkal kellett szembenéznie az ipar, a mezőgazdaság, a közlekedés, a pénzügyi politika, a közművelődés és az egészségügy területén.

a békés alkotó munkát, a nyugalom visszatérését az országban igyekeztek meggátolni a nyugati imperialista körök támogatását élvező felforgató elemek. uganda hatalmas gazdasági tartalékait meg akarják kaparintani a nemzetközi monopóliumok, hogy az ugandai nép érdekeit semmibe ne véve kedvező feltételeket teremtsenek maguknak a tőkebefektetéshez.

az ugandai kormánynak az ellene fellépő erők tevékenységét felszámoló intézkedései következtében megjavult a közbiztonság, és létrejöttek a gazdaság helyreállításához és fejlesztéséhez szükséges feltételek - hangsúlyozza a hírügynökség, majd rámutat: az országban az elmúlt évben növekedett az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek termelése. uganda teljesítette az alapvető exportcikkek számító kávé kiviteli terveit. a kormány az összes rétegek érdekeinek figyelembevételével alakítja gazdasági irányvonalát, és a demokratikus folyamatok erősítésén munkálkodik.

az ország vezető pártja, az ugandai népi kongresszus széles körű kampányt kezdett, hogy létrehozza a párt alapszervezeteit az ipari vállalatoknál - írja végül a taszsz szemleirója.

... te tj

11.54 301281 1799

F

-. -

sk0028 4 230 mtik1029

amerikai ideggáz - reagálások

washington, london, 1981. december 30. /reuter, ap / - egymásnak ellentmondó nyilatkozatok hangzottak el az egyesült államokban a pentagon ideggáz-telepitési terveivel kapcsolatban. amoretta hoeber asszony, hadseregügyi miniszterhelyettes kedden cáfolta, hogy az egyesült államok hadügyminisztériuma ilyen vegyifegyvereket készülné nagy-britanniába telepíteni. hoeber asszony ugyanakkor közölte, hogy az ideggázbombák telepítése az egyesült államokon kívül kívánatos, de ez sok más tényezőtől, elsősorban diplomáciai megfontolásoktól is függ. kijelentette továbbá, hogy a tervet kidolgozó védelmi tudományos tanács sem tett erre vonatkozó javaslatot, bár helyeselné az új fegyver nagy-britanniai elhelyezését.

ez a cáfolat röviddel azután hangzott el, hogy nagy felháborodás fogadta a pentagon egyik magas rangú tisztviselőjének keddi kijelentését. bár john nott brit hadügyminiszter kedden londonban kijelentette, hogy „nagy-britannia nem kapott amerikai vegyifegyverek telepítéséről semmilyen jelzést, és ez nem is várható”, a brit háboruellenes erők és az ellenzékben lévő munkáspárt azonnal ellenállásra szólítottak fel a vegyifegyverek mindenmü telepítése ellen.

denzil davies, a munkáspárt hadügyi szóvivője közölte, hogy az ellenzék biztosítékot fog kérni a kormánytól, hogy nem tesz eleget az amerikai követelésnek.

frank allan, a „munkáspárti akció a békéért”, nevű szervezet elnöke kijelentette: „az egyesült államok újra arra készül, hogy szörnyű fegyvereinek nagy-britannia legyen a tüzelőállása. a brit kormány nemrég fogadta be a cirkáló-szárnnyas rakétákat, most meg az amerikai ideggáz-bombákat akarják elfogadtatni”,.

joan ruddock, a nukleáris leszerelésért küzdő mozgalom elnöke rámutatott, hogy ez a javaslat, a brit nemzetnek és parlamentjének legteljesebb megvetése a reagan-kormány részéről. ruddock asszony közölte, hogy a mozgalom országos kampányt fog indítani a telepítés ellen, és elsősorban az amerikai támaszpontok közelében.

a pentagon tisztviselői ugyanakkor kijelentették, hogy nem nagy-britannia dolga egy „amerikai belügyi döntést”, kommentálni.

... gl kd

11.57 301281 2178

Fi

..-

sk0029 4 230 mtik1030

japán hadikiadások

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. december 30. /mti/ - a japán polgári sajtó és a baloldali ellenzék erélyesen bírálja a kabinetnek azt a döntését, hogy a jövő áprilisban kezdődő 1982-es pénzügyi észtendőben 7,75 százalékkal óhajtja növelni a katonai kiadásokat. a kormány által elfogadott, még a parlament elé terjesztendő költségvetésből 2 568 milliárd jent /körülbelül 11,8 milliárd dollárt/ kívánnak kikanyarítani fegyverkezési célokra, egyebek között tenger alattjáró-elhárító harci repülőgépek, vadászbombázók, páncélosok ellen bevethető helikopterök, harckocsik és haditengerészeti rombolók vásárlására. miközben már az idei hadiköltségvetés is 7,61 százalékkal növekedett az előző évihez képest, a közoktatás és a társadalombiztosítási rendszer fejlesztésére csak 2,6, illetve 2,8 százalékkal szándékoznak többet költeni.

haig amerikai külügyminiszter japán kollegájának, szakuraucsinak küldött üzenetében elismeréssel adózott a tokiói kabinet „védelmi erőfeszítéseiről”, más tengerentúli kormánytényezők azonban jelezték, hogy most sem elégedettek teljesen a szigetországi szövetséges ügybuzgalmával.

a tekintélyes mainicsi simbun szerkesztőségi cikkében szeméretes szuzuki kormányfőnek: megszegte azt a fogadalmát, hogy nem biztosít elsőbbséget a katonai megajánlásoknak, engedett ellenben az egyesült államok nyomásának. mint a lap rámutat, a japán haderő ilyen mértékű fejlesztése indokolatlan, mivel az ország ellen nem irányul külső fenyegetés. aszukata icsio, a japán szocialista párt központi végrehajtó bizottságának elnöke tévényilatkozatában bejelentette: a jszp a parlamentben követelni fogja a költségvetési javaslat felülvizsgálatát, s emellett széles körű népi mozgalmat fog kibontakoztatni a japán fegyverkezés megfékezése céljából. mijamoto kenzsi, a japán kommunista párt/elnökségének elnöke az nhk állami televízióban elhangzott interjújában szintén erélyes tiltakozását fejezte ki, megállapítva, hogy a kormányzó liberális demokraták veszélyes vizekre eveznek.

fn/mh lb

12.08 301281 2085

Fi

..-

sk0030 4 230 mtik1031

Lengyelország - közös piac

aczél endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. december 30. /mti/ - szerdán Londonban konzultációt tartanak a közös piaci országok külügyminisztériumainak politikai igazgatói. a téma: lengyelország, pontosabban az, hogy milyen közös álláspontra helyezkedjenek a „tizek”, a gazdasági segítségnyújtás és a segélyek dolgában.

eredetileg a külügyminisztereknek kellett volna összeülniük a brit fővárosban; lord carrington meghívását azonban kollégái - nem utolsósorban az újévi ünnepek közelsége miatt - nem fogadták el.

mindazonáltal - különös tekintettel a reagan-kormányzat előző nap bejelentett szovjetellenes intézkedéseire, valamint a nyugat-európára nehezedő, hasonló lépések érdekében kifejtett amerikai nyomásra - a külügyminiszteri találkozóra még mindig van esély. brit külügyi források szerint londonnak változatlanul az a véleménye, hogy felső szintű egyeztetésre szükség van.

a „tizek”, ezidő szerint, ellentétben az egyesült államokkal, nem híveik a szankciópolitikának. különösen a német szövetségi köztársaság kifogásolja hevesen a lengyelországgal, kiváltképp pedig a szovjetunióval szembeni fellépést. vannak azonban olyan kormányok is, amelyek hajlanak az amerikai koncepció átvételére, bármilyen agresszív formákat öltsön is az. reagan kedden bejelentett intézkedéseivel különben is új helyzet állt elő, és londoni megfigyelők szerint kikerülhetetlen, hogy az egk-kormányok valamilyen formában ne reagáljanak rá.

... ae/im lb

12.11 301281 1521

-.-

sk0031 4 230 mtik1032

sziria, irán, irak

böcz sándor, az mti tudósítója jelenti:

beirut, 1981. december 30. /mti/ - itt az ideje, hogy véget vessenek irak és irán 16 hónapja tartó háborujának és valamennyi arab és iszlám energiát az izraeli terjeszkedés ellen vívott harc

R

szolgálatába állítsanak - állapította meg a damaszkuszi rádió azt a bejelentést kommentálva, hogy hafez asszad sziriai elnök a közeli napokban érintkezésbe lép az iráni iszlám forradalom vezetőivel. csakhamar ismeretessé vált az is, hogy csütörtökön hivatalos iráni küldöttség érkezik a sziriai fővárosba ali akbar velajati külügyminiszter vezetésével. a kapcsolatfelvétel arra utal, hogy sziria közvetítő szerepet vállal az iraki-iráni konfliktus tárgyalásos rendezése érdekében. hosszein musszavi iráni miniszterelnök kijelentette, hogy szívesen látják teheránban asszad elnököt és a háború kérdésének a megvitatása előtt sem zárkoznak el.

sziria kezdettől fogva azt vallja, hogy az iraki-iráni háború leköti, eltékozza a két ország erejét, amelyre feltétlenül szükség lenne az izraeli agresszió visszaveréséhez. minthogy azonban az iszlám forradalommal rokonszenvező sziria csak teheránban elfogadott közvetítő, a front iraki oldalán kuvait vállalja magára a békéltető missziót. közben szaúd-arábia kezdeményezést tesz a sziriai-iraki, valamint a sziriai-jordániai viszony normalizálására. a sziriai közvetítés további célja az irán és az öbölmenti arab országok viszonyát jellemző feszültség enyhítése, hogy az utóbbiak az izraeli expanzióknak szentelhessek teljes figyelmüket.

sziria számára azért vált sürgőssé az arab szolidaritás mozgósítása, mert bizonyosra vehető, hogy izrael nem hajtja végre a biztonsági tanács határozatát, amely a golan-fennsík bekebelezésére hozott döntés érvénytelenítésére szólította fel. ebben az esetben összehangolt arab akció szükséges az izraeli lépés ellensúlyozására. sziria célja elsősorban a közel-keleti erőegyensúly helyreállítása, ami a sziriának nyújtott arab támogatás növelését jelenti.

az iraki-iráni konfliktus rendezését célzó korábbi közvetítő kísérletek sikertelenek voltak, mert irán a területére behatolt iraki csapatok kivonását szabta a tűzszünet feltételéül, irak viszont megtagadta e feltétel teljesítését.

... bz/im kd

12.29 301281 2272

R

-.-

sk0032 4 230 mtik1033 ...

reagan - taszsz /1. rész/ ...

moszkva, 1981. december 30. /mti/ - a nemzetközi légkör további mérgezésére, a feszültség fokozására, a konfrontációra törekvő militarista amerikai külpolitikai irányvonal még keményebbé tételére irányuló provokatív lépésnek minősítette a taszsz washingtoni jelentése reagan amerikai elnök kedden este bejelentett intézkedéseit.

a szovjet hirügynökség megállapítja: az amerikai vezetés, amelyet feldühített, hogy lengyelországgal kapcsolatos tervei kudarcot vallottak, most a végsőkig akarja fokozni a szocialista országok és elsősorban a szovjetunió elleni kampányt, gyűlöletet. a washingtoni vezetés arra törekszik, hogy szétzilálja a szovjet-amerikai kapcsolatokat hatalmas erőfeszítések árán lerakott alapjait, s e kapcsolatokat a minimumra korlátozza.

a szovjetunióval szemben hozott példátlan, s az általánosan elfogadott nemzetközi gyakorlat szerint teljesen megengedhetetlen durva lépéseinek igazolására reagan elnök nyílt hazugsághoz és a tények nyilvánvaló meghamisításához folyamodott, azt állította, hogy a szovjetunió „beavatkozott”, a lengyel ügyekbe és „közvetlen felelősség”, terheli a lengyelországban kialakult helyzetért.

ezekre az alaptalan vádakra reagannek azért volt szüksége, hogy elferdítse a jól ismert tényeket, amelyek bizonyítják az amerikai imperializmus lengyelország ügyeibe való nyílt beavatkozását, a cia-n keresztül folytatott bomlasztó tevékenységét. az egyesült államok volt az, amely támogatta és arra ösztönözte a lengyelországi ellenforradalmi erőket, hogy testvérgyilkos háborút robbantsanak ki, amely a káosz örvényébe döntötte volna lengyelországot és nemzeti katasztrófát idézett volna elő. washington nyújtott pénzügyi és más jellegű segítséget a kor-nak, a „független lengyelország konföderációjának”, és a „szolidaritás”, szélsőségeseknek. ezekbe a szervezetekbe beépültek a cia ügynökei. a szabad európa és az amerika hangja rádióadókon keresztül az egyesült államok naponta irányította az ellenforradalmi, szocialistaellenes erőket a néphatalom megdöntését célzó provokatív tevékenységét. /folyt./

... fl/so ht kd

12.45 301281 2124

R

--

sk0033 4 230 mtik1034 ...

reagan - taszsz /2. rész/ ...

a lengyel népköztársaságban a válságból való kijutás, a törvényesség védelme és a közbiztonság helyreállítása érdekében hozott intézkedések lengyelország belügyét képezik. az az elvakult düh, amelyet a szuverén lengyelországnak ezek a törvényes lépései váltottak ki a washingtoni vezetésből, csupán arról tanuskodik, hogy washington szinte teljesen elvesztette a józan esztét. reagan, aki kedd esti beszédének elején alaptalanul még a lengyel ügyekbe való állítólagos beavatkozással vádolta a szovjetuniót, beszéde végén gyakorlatilag azt követelte tőle, hogy járjon közbe a lengyel kormánynál a helyzet stabilizálása és normalizálása céljából hozott intézkedések visszavonása érdekében. ugyanakkor újabb zsarolással és nyomással fenyegetőzött.

reagannek ezek a kijelentései jól tükrözik az egyesült államok vezető köreinek nagyhatalmi politikáját. ezek a körök semmibe veszik más országok és népek szuverenitását, úgy érzik, hogy jogukban áll rákényszeríteni ezeket saját akaratukat és feltételeiket, jogukban áll véres államcsínyeket végrehajtani és rákényszeríteni más népekre az egyesült államoknak tetsző rezsimeket.

politikai megfigyelők rámutatnak: a szovjetunió nagyhatalom, amely senkinek sem engedte meg, és a jövőben sem engedi meg, hogy a zsarolás és a parancsolgatás nyelvén beszéljenek vele. azok az ismételt próbálkozások, hogy különféle „szankciókkal”, a szovjetunióra „hatást gyakoroljanak”, mint ismeretes, mindig így a közelmúltban is - kudarcba fulladtak.

a fehér háznak ezt a legújabb kísérletét, hogy a fenyegetések és a zsarolások régen lejáratott eszközehez nyuljon, éppen ezért csak úgy lehet értékelni, hogy az amerikai vezető körök megfontoltan a nemzetközi helyzet további élezésére törekcsenek, vissza akarják hozni a hidegháboru időszakát és szabad kezet akarnak biztosítani az amerikai imperializmus számára ahhoz, hogy megvalósítsa a világuralom megszerzésére irányuló militarista törekvéseit.

a fehér házban semmiképpen sem akarják tudomásul venni azt a megváltoztathatatlan tényét, hogy megváltoztak az idők, s a történelmet nem lehet visszafordítani. a reagan-kormányzat kalandor, esztelen politikája elkerülhetetlenül ösufos kudarcot fog valla ni - állapítja meg végül a taszsz jelentése.

... fl/tcs ht kd

12.59 301281 2314

R

--

sk0034 4 230 mtik1035

rakowski az nszk-ban

bonn, 1981. december 30. /mti-dpa/reuter/ - mieczyslaw rakowski lengyel miniszterelnök-helyettes szerdán rövid látogatásra bonnba érkezett. a lengyel miniszterelnök-helyettes megbeszélést folytat genschert nyugatnémet külügyminiszterrel, aki schmidt kancellár távollétében kormányfői minőségben fogadja a lengyel politikust.

a látogatás kapcsán a nyugatnémet külügyminisztérium szóvivője elmondta: genschert előzőleg hosszabb telefonbeszélgetést folytatott a nyugatnémet kancellárral, aki jelenleg az egyesült államokban tölti szabadságát, és január 5-én várhatóan találkozik reagan amerikai elnökkel.

a külügyminiszter - fűzte hozzá a szóvivő - csütörtökön londonba utazik, hogy tájékoztassa az nszk nyugat-európai szövetségeseit a lengyel kormány képviselőjével lezajlott megbeszéléseiről.

rakowski miniszterelnök-helyettes még a szerdai nap folyamán visszautazik varsóba.

te kd

13.12 301281 0940

--

sk0035 4 230 mtik1036

reagan - japán reagálás

flesch istván, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1981. december 30. /mti/ - japán illetékes helyen fenntartásokkal fogadták reagan elnöknek a szovjetunióval szemben meghirdetett gazdasági intézkedéseit, amelyekről alexander haig külügyminiszter külön üzenetben is tájékoztatta tokiói partnerét, szakuraucsi josiót. tokiói külügyi körök kiváró álláspontra helyezkednek, most tanulmányozzák a fehér házi bejelentés részleteit, és csak csütörtökön terjesztik elő észrevételüket szuzuki zenko kormányfő elé. mindazonáltal addig is emlékeztettek, hogy japán jelenleg - akárcsak a lengyelelles amerikai szankciók esetében - egyelőre nem követi az egyesült államokat, és elsősorban a nyugat-európai államok véleményéhez igazodik.

Fi

tokió további magyarázatot kér majd washingtoni szövetségeseitől, s jövőbeni magatartását a nato-tanács ülésének, valamint a január 5-re kitűzött amerikai-nyugatnémet csúcstalálkozónak a kimenetelétől is függővé teszi. japán kormánytényezők szükségesnek tartották megerősíteni, hogy a szigetország jelenleg nem változtatott az események óvatos megközelítésén, bizonyítékok híján nem osztják a lengyelországi állítólagos szovjet beavatkozás amerikai elméletében. lengyelország ügyében nem szükségszerű a japán-amerikai közös fellépés - mondták, a tekintélyes aszahi simbun idézett olyan japán külügyi véleményeket is, amelyek szerint tokió „egyszer már tullejt a célon”, amikor követte amerikai partnerének az afganisztáni események után életbe léptetett szovjetellenes gazdasági szankcióit. ezért most önvizsgálatra van szükség talvbuzgóság helyett, mint ismeretes, a japán kormány a moszkvában január végén esedékes szovjet-japán külügyi konzultációkon indítványozni óhajtja a rendszeres külügyminiszteri tárgyalások fonalának újrafelvételét.

fn/so kd

13.15 301281 1842

--

sk0036 4 230 mtik1038

reagan - francia visszhang

párizs, 1981. december 30. /mti/ - a francia kormány nem tervez olyan gazdasági szankciókat a szovjetunió ellen, mint amilyeneket reagan elnök bejelentett. a francia hírgyűnökség mauroy miniszterelnökhöz közelálló forrásokra hivatkozva közölte ezt az értesülést. a miniszterelnökségen egyelőre tartózkodnak minden hivatalos kommentártól, csupán azt jegyzik meg: a francia kormány örködni fog azon, hogy a francia ipar ne használja ki az amerikai lépés következtében kínálkozó lehetőségeket a szovjetunióval folytatott üzletkötéseiben. ugyanakkor a miniszterelnök környezetében meglehetősen szkeptikusan ítélik meg azt, hogy a reagan elnök által bejelentett gazdasági intézkedéseket meddig fogják tiszteletben tartani.

georges marchais, az fkp főtitkára, szerdán délben a francia televízióknak nyilatkozva kijelentette: a szovjetuniót semmiféle felelősség nem terheli a lengyel helyzetért, éppen ezért a reagan elnök által bejelentett gazdasági szankciók „hasztalanok, hatástalanok és indokolatlanok”, marchais hangsúlyozta: nem szabad reagant követni ezen az uton, mert ez ártana franciaország érdekeinek.

Fi

az fkp főtitkára továbbá rámutatott: a jobboldal hiába igyekszik kihasználni a lengyel eseményeket arra, hogy megbontsa a baloldali kormány egységét s eltávolítsa a kormányból a kommunistákat. a lengyel események nem érintették a kormányzat együttműködését, még ha vannak is különbségek az fkp és a szocialista párt álláspontjai között. a kormány tagjai részletesen megvitatták a lengyel helyzetet, és közösen alakították ki a kormány állásfoglalását.

az fkp álláspontja a lengyel kérdésben észszerű és felelősségteljes - hangsúlyozta Marchais. az fkp véleménye szerint sajnálatos, hogy Lengyelországban rendkívüli állapot bevezetéséhez kellett folyamodni és letartóztatásokra került sor. világosan látni kell azonban, hogy ezzel a lépéssel elkerülték a testvérgyilkos polgárháborút, a vérontást, amely a szélsőséges elemek túlhajtott követelése miatt fenyegetett. ugyanakkor továbbra is fennáll a lehetőség - s egy polgárháború éppen ezt szüntette volna meg -, hogy Lengyelországban tovább folytassák a demokratikus megújulás politikáját. ezt Jaruzelski miniszterelnök december 13-1 nyilatkozatában határozottan leszögezte, s az fkp azfajta, hogy ez mielőbb bekövetkezhessek -, mondotta Marchais.

ds/tcs ha

15.19 301281 2388

..-

sk0037 4 230 mtik1039

reagan - diario 16.

Madrid, 1981. december 30. /mti/ - az egyesült államokban senki sem hiszi komolyan, hogy a reagan-kormányzat által a szovjetunió ellen hozott intézkedések elérik céljukat: a kivételes állapotról intézkedő törvény hatályon kívül helyezését Lengyelországban, illetve a „szolidaritás” szervezet legalitásának visszaállítását, - írja a madridi diario 16 című lap. - ezzel szemben a legtöbb vélemény szerint reagan bejelentése élezni fogja a kapcsolatokat a két szuperhatalom között, és árt annak, ami európa számára a legfontosabb: a nukleáris fegyverkezési verseny megszüntetésének.

a spanyol rádió szerda reggeli kommentárjában azt hangsúlyozta, hogy a felsorolt intézkedések közül az egyetlen lényeges a gázvezetékekhez szükséges felszerelések szállításának a tilalma, ez azonban nemcsak a szovjetunió, hanem az egyesült államok európai szövetségesei ellen is irányul, amelyek az amerikai nyomás ellenére sem mondtak le erről a tervről.

leh/so pk
15.24 301281 0992

sk0038 4 230 mtik1040

Lengyelország ünnepe előtt

kiküldött
scipiádes iván, az mti tudósítója jelenti:

Varsó, 1981. december 30. /mti/ - amióta a hét elején az utolsó feszültséggóc is megszűnt Lengyelországban, mind több helyen indul be a normális termelőmunka. a bányászok az ünnepek előtt már egy nap alatt 595,4 ezer tonna szenet fejtettek. ez a legjobb napi eredmény a szükségállapot bevezetése óta.

fokozatosan visszatér rendes kerékvágásába a termelés a piast-bányában is, ahol hétfőn ért véget a „szolidaritás” szélsőséges elemei által szervezett hosszú tiltakozó akció. már valamennyi bányagép dolgozik, akárcsak a Ziemowit-bányában, ahol karácsonyig tartott az okkupációs sztrájk. de sok még a műszaki hiba, és hosszadalmas felülvizsgálatnak kell alávetni a sokáig tétlenül hagyott gépeket. a termelés még nem érte el a szokásos szintet: kedden a Ziemowit-bányában 17,1 ezer tonna szenet hoztak felszínre; a régi napi átlag 23,5 ezer tonna volt. a piast-bányában 12 ezer tonna volt az eredmény, az átlagos 17,5 ezer tonnával szemben.

Szerdán valamennyi varsói gyárban és vállalatnál rendes munka folyt. a fővárosban normálisan működik a tömegközlekedés, tervszerűen munkába állt valamennyi villamos és autóbusz. a hirtelen beköszöntött olvadás segíti a hőeltakarítást. a főbb vonalak többségét teljesen megtisztították már a hótól. az autóbuszok gyakrabban és gyorsabban közlekednek. országos viszonylatban az első- és másodrendű utvonalak járhatók.

a távolsági vonatok kisebb késéssel érkeznek a varsói központi pályaudvarra, mint az előző napokban. a késés, néhány kivételtől eltekintve, nem haladja meg a harminc-negyven percet. néhány helyi érdekű vonalon 10-15 perces a késés. kedden és szerdán a nemzetközi vonatok kihasználtsága 10-30 százalékos volt.

a szilvesztert a varsóiak csak szűk körben, saját lakásukban köszönhetik, mert a kijárási tilalom feloldására nem volt mód.

sci/tcs ht pk
15.29 301281 1922

Fi

..-

sk0039 4 230 mtik1041

india - pakisztán

uj-delhi, 1981. december 30./taszsz/- indira gandhi indiai miniszterelnök calcuttában újságírók előtt határozottan elítélte az egyesült államok és kína pakisztánnak szánt fegyverszállításait. gandhi asszony kijelentette: - ezek az államok szavakban a dél-ázsiai térség békéjének szükségességéről szónokolnak, a valóságban azonban lázasan készülődnek egy háborúra. a térségbe irányuló mind fokozódó mértékű fegyverszállítások komolyan veszélyeztetik india biztonságát.

a miniszterelnök erőlyesen visszautasította azokat a kínai propagandaállításokat, hogy pakisztán felfegyverzése nem fenyegeti a térség katonai egyensúlyának megbomlását.

a továbbiakban indira gandhi kijelentette, hogy india a jövőben is következetesen munkálkodik a térségben a jószomszédság, a béke és barátság légkörének megteremtésén, mivel - mondotta - dél-ázsia országainak nem háborúra, hanem kölcsönös megértésre és együttműködésre van szükségük.

kr ht pk
15.42 301281 0981

sk0040 1 230 mtik1042

rakowski - genscher

bonn, 1981. december 30./afp/reuter/- mieczyslaw rakowski lengyel miniszterelnök-helyettes szerdán bonnban három és fél órási megbeszélést folytatott hans-dietrich genscher nyugatnémet alkancellárral, külügyminiszterrel. a találkozáson a nyugatnémet fél megerősítette, hogy bonn szigorúan tartja magát a be nem avatkozás politikájához a lengyel belügyekkel kapcsolatban. ugyanakkor a tárgyaláson genscher szorgalmazta, hogy varsó enyhítsen a szükségállapot rendelkezésein, és tegyen „jószándékát”, bizonyító gesztust.

kurt becker nyugatnémet kormánysszóvivő a tárgyalásokkal párhuzamosan tartott sajtóértekezletén kijelentette, hogy bonn nem osztja az egyesült államok véleményét, amely szerint a szovjetunió szerepe volt a lengyelországi szükségállapot bevezetésében, a lengyel kormány - mondotta - önállóan döntött. hangsúlyozta, hogy a szovjetunió elleni amerikai gazdasági szankciók

fi

bejelentése kizárólag az egyesült államok döntése volt. a szóvivő kijelentette, hogy washington csak néhány órával a bejelentés előtt értesítette bonni. becker nem bírálta közvetlenül az amerikai intézkedéseket, de utalt arra, hogy az nszk előzetes egyeztetést kívánt volna. mint mondta, az amerikai lépésről „most majd konzultációk lesznek, de még korai lenne ezt részleteiben kommentálni”,.. cáfolta, hogy bonn neheztelne washingtonra, de elismerte, hogy a két fővárosban eltérően értékelik a lengyelországi eseményeket. utalt arra is, hogy az amerikai szankcióknak nincs semmi hatásuk a szovjet-nyugatnémet fölgázért-acélcső üzletre.

nyugatnémet kormányforrások szerint az nszk jelezte, hogy kész folytatni az élelmiszer-szállításokat, a gazdasági segítséget azonban a lengyelországi helyzettel teszi függővé.

sas pk
15.56 301281 1761

sk0041 4 230 mtik1043

brandt

bonn, 1981. december 30./mti-dpa/- willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke, reményét fejezte ki, hogy 1982-ben egy sor konkrét lépést lehet tenni a béke megszilárdítása érdekében. a párt lapja, a vorwärts számára írt cikkében brandt úgy vélekedett: konkrét lépésekre a már folyó, illetve ismét meginduló genfi kelet-nyugati megbeszéléseken, a bécsi haderőcsökkentési tárgyalásokon és a madridi találkozáson kerülhetne sor. ezek sikeréhez - írta brandt - természetesen az nszk is hozzá tudna járulni.

willy brandt annak a reményének adott hangot, hogy lengyelországban mielőbb sikerül olyan megoldást találni a belső válságra, amely elfogadható a lengyel nép számára. ez - írta - elősegítené az enyhülési folyamat mélyítését is.

kr pl pk
16.00 301281 0779

E

sk0042 4 230 mtik1044

törökország

ankara, 1981. december 30./ap/afp/ - a török katonai kormányzat 1983 második felére tervezi az általános választások megtartását - jelentette ki keñan evren tábornok, török államfő, szerdán közzétett újévi üzenetében.

evren azt hangoztatta, hogy a választások közelebbi időpontja az alkotmányozó bizottság munkájától függ. a tervek szerint a jövő év nyarán népszavazást tartanak az új alkotmányról s ez megnyitja majd az utat új politikai pártok alakulása és a választási törvény kidolgozása felé - mondotta a török államfő. az alkotmány kérdéseivel foglalkozó konzultatív gyűlés először ez év október 23-án ült össze, és akkor alakult meg az alkotmányozó bizottság.

a török nemzetgyűlés munkáját és a pártok, illetve egyéb szervezetek politikai tevékenységét az 1980. szeptember 12-i katonai hatalomátvétel után függesztették fel az országban.

kzs pl pk
16.02 301281 0899

--

sk0043 4 300 mtik1045

nato - lengyelország

brüsszel, 1981. december 30./afp/ - brüsszelben szerdán összeült a nato-tanács, hogy megvitassa a lengyelországi fejleményeket. a nagyköveti szintű tanácskozáson az egyesült államok állandó nato-képviselője, m. w. bennett nagykövet ismertette a szovjetunió ellen hozott amerikai intézkedéseket.

sas pk
16.08 301281 0344

--

sk0044 4 230 mtik1046

Lengyelország - nagy-britannia

aczél endre, az mti tudósítója jelenti:

London, 1981. december 30./mti/ - ellentétben franciaországgal és az nszk-val, nyugat-európa harmadik vezető hatalma, nagy-britannia mindezeideig óvakodott olyan kijelentést tenni, hogy nem csatlakozik a reagan amerikai elnök által elrendelt szovjetellenes intézkedésekhez.

a brit magatartáshoz egyelőre egy külügyi szóvivő nyilatkozata ad támpontot. ennek értelmében nagy-britannia nem kritikus, hanem inkább lojális az amerikai intézkedések iránt, magáévá teszi azt a felfogást, hogy a szovjetunióra gyakorolt „nyomás”, a lengyel belső fejlődés alakításának eszköze lehet. - a brit kormányt - közölte a szóvivő - meglelégedéssel költötte el, hogy haig külügyminiszter brit kollégájához, lord carringtonhoz intézett üzenetében arra a tényre helyezte a hangsúlyt, miszerint az említett intézkedések célja a lengyelországi megbékéléshez, a megújulás folyamatának továbbviteléhez szükséges feltételek helyreállítása.

nagy-britannia hive annak, hogy a nyugat intézményes keretekben, egyrészt a közös piacon, másrészt a nato-n belül külügyminiszteri szinten kíséreljen meg közös álláspontot kialakítani.

a brit kormány, mint a közös piaci külügyminisztériumok politikai igazgatói részvételével folyó londoni tanácskozás házigazdája, egyszersmind még két napig a közös piac soros elnöke, az egk- külügyminiszterek mihamarabbi összehívásán fáradozott. anglia azt remélte, hogy csütörtökön, december 31-én londonban megtartják a tanácskozást. a belga és a holland külügyminisztérium szóvivője azonban szerdán úgy nyilatkozott, hogy a külügyminiszteri találkozóra csak január 4.-én, hétfőn kerül sor, nem londonban, hanem brüsszelben, mivel a közöspiaci elnöki tisztet ekkorra már *ken* anglia tölti be. ezt az időpontot állítólag már véglegesnek is tekintik, miután a szerdai napon néhány órán belül hat különböző időpontról lehetett hallani.

ae pk
16.19 301281 1952

F

--

sk0045 4 230 mtik1047

nemzetgyűlés - 1982. évi terv

hanói, 1981. december 30. /mti/ - a vietnami nemzetgyűlés elfogadta az 1982. évi népgazdasági tervet és a jövőre érvényes költségvetési előirányzatokat. a terv a korábbiaknál alacsonyabb növekedési ütemet határoz meg.

a népgazdasági terv vitájában felszólalt tran vy, a hanoi városi népi bizottság elnöke, aki a főváros megkülönböztetett szerepéről beszélt a terv végrehajtásában. aláhuzta: az iparcikkek 3, a fogyasztási cikkek termelésének 3,3 százalékos, viszonylag szerény növekedése megfelel az ország jelenlegi lehetőségeinek. utalt rá, hogy az üzemek nagy része igen alacsony kapacitás-kihasználással dolgozik, s erre az sem mentség, hogy akadozik az energiaellátás, a szállítás, a nyersanyagutánpótlás, s az alkatrészeket szállító vállalatok nem tartják a határidőket.

a fokozatosan bevezetendő gazdaságirányítási reform számtalan lehetőséget kínál az üzemek vezetőinek: nő döntési jogkörük, rugalmasabban, a szükségletekhez való gyorsabb alkalmazkodással szervezhetik meg a munkát - hangoztatta.

a nemzetgyűlés csütörtökön folytatja munkáját.

dp/so ai pk
16.20 301281 1126

-.-

sk0046 4 230 mtik1048

reagan-katonai költségvetés

los angeles, 1981. december 30. /mti-ap-taszsz/ - reagan amerikai elnök kedden aláírta az egyesült államok minden eddiginél nagyobb katonai költségvetését, amelynek alapján a most folyó pénzügyi évben a pentagon 199,7 milliárd dollárt kap. ez az összeg ugyan 1,1 milliárd dollárral kevesebb, mint amennyit reagan eredetileg kért, de még így is 28 milliárd dollárral haladja meg a múlt évi katonai költségvetés összegét.

ebből a pénzből finanszírozzák majd többek között az új mx interkontinentális rakétarendszer kialakítását, a „b-1,-es stratégiai bombázókat, valamint a haditengerészet számára új hadihajók gyártását. nyilatkozatában reagan a katonai kiadásokról szóló törvényt „csupán kezdetnek”, nevezte az egyesült államok katonai erejének fokozása érdekében teendő lépések sorában.

P.

ugyancsak kedden írta alá reagán a külföldi segélyekről szóló 11,5 milliárd dolláros törvényt is. izraél, az első számú kedvezményezett 2,2 milliárd dollárt kap.

a külföldi segélyekkel kapcsolatban az elnök amiatt „sajnálkozott”, hogy azokat a hazai választók nem támogatják kellőképpen, mivel eredményességük közvetlenül és azonnal nem érzékelhető.

kr ai pk
16.24 301281 1219

-.-

sk0047 4 230 mtik1050

dán kormány

koppenhága, 1981. december 30. /ap/ - anker jörgensen kijelölt dán miniszterelnök szerdán bemutatta új kormányát ii. margit dán királynőnek. sorrendben ez az ötödik kisebbségi kormány, amelyet a szociáldemokrata politikus vezetni fog. a kormány összetétele csekély változtatásoktól eltekintve megegyezik az előzőével. csak a közmunkügyi, és pénzügyi tárca, illetve a szociális ügyek minisztériumának élén történt személycsere.

a kisebbségi kabinet megalakítása előtt jörgensen három hétig kísérletezett azzal, hogy a parlament más, szocialista irányzatú pártjait rábírná egy koalíciós kormányba való belépésre, de sikertelenül. ennek hátterében az áll, hogy a miniszterelnök szociáldemokrata pártja jelentős számú mandátumot veszített a december 8-i választásokon, de a parlamentben képviselt kilenc párt közül egy sem szerzett többséget. jörgensen új kormányának mindennek előtt a fokozódó munkanélküliség és az ország külföldi eladósodásának problémájával kell megküzdenie. a kormányprogramot várhatóan január 12-én terjesztik a téli szünet után ismét összeülő parlament elé.

kf-wr pk
17.30 301281 1123

31 1981

-.-

sk0048 1 230 mtik1051 /pro domo/

háromnegyed órán belül újabb taszsz-állásfoglalást adunk tudósítói feldolgozásban reagan beszédéről. addig folytatjuk további nyugati reagan-visszhangok közlését. kulturnus

17.40 301281 0179

--

sk0049 4 230 mtik1052

reagan - nyugati visszhang - taszsz

moszkva, 1981. december 30. /mti-taszsz/ - a szovjetunió ellen hozott, a nyugat-európai szövetségesekkel előzetesen nem egyeztetett amerikai lépéseket tartózkodóan, esetenként kritikusan fogadták nyugat-európában - írja vlagyimir szerov, a taszsz szemleírója. - a lengyelország és a szovjetunió ellen irányuló, az egyesült államok által erőltetett intézkedések a nyugat-európai országok nemzeti érdekeivel ellentétesek, nem egyezik meg a szocialista országokkal kapcsolatos politikájukkal - jegyzi meg.

a kommentátor ezen a ponton idézi a londoni the times-t: „nyugat-európa a washingtoni nyomás ellenére nem készül gazdasági és politikai szankciókra lengyelország és a szovjetunió ellen,,. a taszsz megállapítja: erről tanuskodik az a tény is, hogy a nyugat-európai országok külügyminiszterei különböző okokra hivatkozva kitértek egy, a lengyelország ellen hozandó intézkedésekkel foglalkozó értekezlet megtartása elől.

- a washingtoni lépések fő oka nem csupán az, hogy kudarcot vallottak a kapitalista társadalmi rend lengyelországi visszaállítására, az országnak a szocialista közösségből való kiszakítására irányuló tervek, hanem az is, hogy az egyesült államok gátolni kívánja az enyhülés folyamatát, meg akarja hiúsítani a leszerelésről, a nemzetközi biztonság megszilárdításáról folyó megbeszélések sikerét, a nyugat-európai országokat a szocialista közösséggel szembeni nyílt konfrontációra akarja rávenni.

- a washingtoni kormányzat, korántsem önzetlenül, a gazdasági bojkottal azt a célt is követi, hogy megfossza nyugat-európai szövetségeseit, esetenként vetélytársait, a szovjetunióval és a szocialista országokkal folytatott kereskedelem hasznától, és ezzel is csökkentse gazdasági erejüket.

ts ai pk
17.52 301281 1786

SL 1812

--

sk0050 4 230 mtik1053

javítás mai mtik. 1029. számú hírünkhöz /reagan - reagálások/

az első bek. 3. és 4. sorában amoretta hoeber tisztsége helyesen: a kutatással, fejlesztéssel és beszerzéssel foglalkozó hadseregügyi államtitkár-helyettes

sl pk
17.53 301281 0243

--

sk0051 4 230 mtik1054

reagan szankciók - visszhang

koppenhága/oslo/bonn, 1981. december 30. /upi/ - kjeld olesen dán külügyminiszter szerdán elszórt lépésnek minősítette ronald reagan amerikai elnök kedden este bejelentett szovjetellenes intézkedéseit. „az amerikai kormány láthatólag másképpen ítéli meg a lengyelországi helyzetet, mint a nato többi tagállama,, - tette hozzá.

olesen a dán rádióknak adott interjújában elmondta, hogy washington ugyan előre értesítette nyugat-európai szövetségeseit az amerikai gazdasági megtorló intézkedésekről, de azokról nem folytatott velük konzultációkat.

a külügyminiszter reagan elnöknek a szövetségeseit hasonló „büntető,, lépésre buzdító felhívásával kapcsolatban hangsúlyozta: „nagyon óvatosan kell cselekedni, nehogy elhamarkodott döntéseket hozzunk, és először megbeszéléseket kell folytatni egy közös álláspont kialakításáról.

x - x - x

norvégia - hírügynökségi értesülések szerint - ugyancsak a nyugat-európai szövetségesek álláspontjának egyeztetését szorgalmazza. livinn berg norvég külügyi államtitkár szerdán oslóban kijelentette, hogy országa figyelemmel kíséri a lengyelországi helyzet alakulását, és állandóan kapcsolatban van a többi nyugat-európai országgal. a szerdai norvég lapok ismertetik a diplomata kijelentéseit, miszerint a norvég kormány nem tervezi teljes kereskedelmi tilalom elrendelését lengyelországgal szemben. bizonyos gazdasági intézkedéseket azonban, mint a hitel- és exportgaranciák leállítását, esetleg fontolóra veszi, ha a rendkívüli állapot lengyelországban továbbra is érvényben marad.

SL 1822

x - x - x

erhard eppler, az spd elnökségének tagja, reagan elnök intézkedéseivel kapcsolatban a következő kérdést tette fel: „vajon mit szólna a nato, ha a szovjetunió a törökországi katonai hatalomátvétel címén hasonló lépéseket tenne az atlanti szövetséggel szemben?“, eppler a továbbiakban úgy vélekedett, hogy lengyelország elsősorban az európaiak ügye, mert az ország Európában fekszik. „semmit sem szabad tenni - tette hozzá - ami lehetetlenné tenné a rendezett állapotokhoz való visszatérésre tett ígéret valóra váltását,“.

to pk
17.58 301281 2195

--

sk0052 4 230 mtik1055

szocialista diplomáciai testületek

varsó, 1981. december 30. /mti/ - a lengyel szocialista ifjúsági szövetség vezetői szerdán varsóban találkoztak a szocialista országok diplomáciai testületeinek képviselőivel. a lemp eszmei vezetése alatt álló ifjúsági szervezet vezetője, jerzy jaskiernia, tájékoztatta a testvéri szocialista országok nagykövetségeinek ifjúsági kérdésekkel foglalkozó munkatársait a szervezet előtt álló feladatokról. a szövetség a jelenlegi körülmények között azt tartja legfontosabb feladatának, hogy közvetlenül a munkahelyeken és a falvakban fejtsen ki felvilágosító tevékenységet a szükségállapot bevezetésének céljairól, a politikai, társadalmi és gazdasági stabilizáció szükségességéről. jaskiernia tájékoztatást adott a szocialista országok ifjúsági szervezeteivel való együttműködésről is.

si/jp ai pk
18.01 301281 0850

SL 18 20

--

--

sk0054 4 230 mtik1057

reagan - taszsz /1.rész/

moszkva, 1981. december 30. /mti/ - szerdán moszkvában közzétették a taszsz hírigyűzőségnek a reagan elnök los angeles-i beszédére, az abban elhangzott szovjetellenes vádakra reagáló állásfoglalását.

„a fehér ház közölte reagan elnök legutóbbi, a lengyelországi eseményekkel kapcsolatos nyilatkozatát. mint korábban, az elnök ebben a nyilatkozatában is figyelmen kívül hagyta az objektív tényeket és meghamisította a valóságot. mintha számára nem is léteznének azok a magyarázatok és bizonyítékok, amelyeket wojciech jaruzelski tábornok, a lengyel népköztársaság kormányfője terjesztett elő.

- teljesen alaptalanul, a tényekkel ellentétben, az egyesült államok elnöke azt állítja, hogy a szovjetuniót felelősség terheli a lengyelországi szükségállapot bevezetéséért. azt állítja, hogy az oroszok hónapok óta megtorló intézkedéseket követelnek, és erős nyomást gyakoroltak a lengyel vezetésre, most pedig - reagan szerint - nyíltan támogatják a megtorlást Lengyelországban. egyszerű a logika: neki, az elnöknek, ez a véleménye, tehát semmi akadálya annak, hogy ismét durván meghamisítsa a szovjetunió álláspontját. erről az álláspontról egyébként már nem egyszer tájékoztatták az amerikai felet.

- ronald reagan beszédében emlékeztet levélváltására leonyid brezsnyevvel, s közben meghamisítja a szovjet vezető levelének mondanivalóját. miről is volt szó tulajdonképpen? leonyid brezsnyev felszólította az egyesült államokat, hogy szüntesse meg beavatkozását egy szuverén állam, a lengyel népköztársaság belügyeibe. szüntesse meg azt a beavatkozást, amely a legkülönbözőbb formákban már hosszú ideje tart.

SL 18 21

- a levél elutasította az egyesült államoknak azt a törekvését, hogy a lengyelek helyett maga döntse el: milyen úton és hogyan kell továbbfejlődni a lengyel társadalomnak. Leonyid brezsnyev hangsúlyozta, hogy a lengyelországi társadalmi rendszert nem washington, nem moszva, nem más fővárosok, hanem maguk a lengyelek választották. senki sem írhatja elő a lengyel vezetésnek: hogyan intézze az ország belső ügyeit. /folyt./

fl/jp pk
18.35 301281 2112

-. -

sk0055 4 230 mtik1058

reagan - taszsz - 2. rész

- levelében ronald reagan utalt rá, hogy az egyesült államok kormánya a szovjetunióhoz fűződő kapcsolatokat negatívan befolyásoló lépésekhez folyamodhat. válaszában leonyid brezsnyev megállapította, hogy a jelenlegi amerikai vezetés már korábban is meglehetősen sokat tett a korábbi amerikai kormányzatok hivatali ideje alatt a két ország kapcsolataiban nagy erőfeszítések árán elért eredmények megsemmisítése érdekében. amennyiben a szovjet-amerikai kapcsolatok tovább romlanának, ezért teljes mértékben az egyesült államokat terhelné a felelősség.

fl/jp pk
18.36 301281 0605

SL 13²⁰

-. -

sk0057 4 230 mtik1060

reagan - taszsz - /3. rész/

- mint azt az amerikai elnök legújabb bejelentése is bizonyítja, az a legyőzhetetlen vágy, hogy „visszavessék a szocializmust”, egyeseket elvakít az amerikai vezetésben, s megakadályozza, hogy tisztán lássák a realitásokat. az elnöknek az ensz alapokmányára és a helsinki záródokumentumra való hivatkozása csupán fügefalevél, amellyel leplezni akarják az önkényességet, a mások ügyeibe való beavatkozás folytatásának és kiszélesítésének szándékát, azt a törekvést, hogy az egyesült államokat más országok szuverenitása és érdekei fölé helyezték.

- a szovjetunióval kapcsolatos, kitartóan ismételtetett koholmányokra az egyesült államok elnökének azért volt szüksége, hogy igazolja az általa bejelentett, a szovjet-amerikai kapcsolatok további romlásához vezető intézkedéseket. leállították az aeroflot-egyesült államokba irányuló járatait, elhalasztották a tárgyalásokat az új szovjet-amerikai tengerhajózási egyezményről, jelentősen megszigorították bizonyos, a világpiacon közönséges kereskedelmi árunak számító berendezéseknek és eszközöknek a szovjetunióba való eladása engedélyezését. mint ismeretes, egy sor gazdasági terv esetében az egyesült államok kezdeményezte a kapcsolatok felújítását, most pedig ő áll el ezektől egyoldaluan.

- a nemzetközi jog normáit, a más országokkal szemben vállalt kötelezettségeit figyelmen kívül hagyva az egyesült államok megbizhatatlan, sőt, hogy azt ne mondjuk: szeszélyes partnerként viselkedik. ennek a megállapításnak a jogosságán nem változtat semmit reagannek az a kijelentése sem, hogy az egyesült államok „konstruktív és kölcsönösen előnyös kapcsolatokat kíván fenntartani a szovjetunióval”, ez csupán frázis.

- a washingtoni kormányzat magatartása az oka annak, hogy nehezebbé válik a két ország közötti problémák rendezése, ami pedig mindenkinek a javára válnék és a nemzetközi biztonság megszilárdulását szolgálná. az amerikai elnöknek és az egyesült államok más hivatalos személyiségeinek a kijelentései azt bizonyítják, hogy semmiképpen sem tudnak lemondani a mások ügyeibe való beavatkozásról, a másokra gyakorolt nyomásról, a szankciókról, az embargókról és a hasonló módszerekről. olyan jegyei ezek a politikának, amelyek már régen megérttek arra, hogy a lomtárba kerüljenek. /folyt./

fl/hi pk
18.58 301281 2317

SL 13¹⁵

-. -

kül

- 46 -

1981.12.30.

sk0058 4 230 mtik1061

reagan - taszsz - /4.rész/

- minden népnek jogában áll eldönteni, hogyan akar élni, aki pedig erőszakkal gyámkodni akar más népeken, vagy fogadatlan prókátorként lép fel, az csupán egyetlen válaszra számíthat: ,el a kezekkel!, ,, - fejeződik be a taszsz állásfoglalása.

fl/jp pk

19.01 301281 0300

-.-

sk0059 1 230 mtik1062

a szerkesztőségek figyelmébe!

- a mai mtik1040 számú hírünk utolsó mondatát - tudósítónk kérésére, az újabb bejelentésekre való tekintettel, amelyről hamarosan új anyagot adunk - ,

v i s s z a v o n j u k !

/mti/

19.08 301281 0233

-.-

sk0060 4 230 mtik1063

varsói bejelentések

varsó, 1981. december 30. /mti/ - a lengyel államtanács, a nemzeti megmentés katonai tanácsának javaslatára, szerdán döntést hozott arról, hogy meghatározatlan időre elhalasztják az első foku helyi tanácsok helyeit betölteni hivatott választásokat, amelyeket 1982. február 5-re tűztek ki. a választásokra akkor kerül majd sor, ha azokat nyugodt társadalmi légkörben, a lengyel népköztársaság alkotmányának szellemében lehet lebonyolítani.

az államtanács tudomásul vette a nemzeti megmentés katonai tanácsának nyilatkozatát, amely szerint a tanács mindent megtesz annak érdekében, hogy a képviseleti szervek mielőbb felújithassák normális tevékenységüket.

SL 1925

kül

- 47 -

1981.12.30.

varsóban szerdán bejelentették: a nemzeti megmentés katonai tanácsa indítványozni fogja a lengyel parlamentben, hogy állítsanak fel állami ítélőszéket azoknak a személyeknek a felelősségre vonása céljából, akiknek a 70-es években folytatott hibás politikája súlyos gazdasági és politikai válságba vezette az országot.

a lengyel belügyminiszter szerdán felfüggesztette a kijárási tilalmat az egész ország területére szilveszter éjszakájára, hogy a lakosság a szokásos módon ünnepelhesse az újév beköszöntét. ezt a döntést az tette lehetővé, hogy az utóbbi időben fokozódott a társadalmi fegyelem, és a lakosság egyre teljesebb mértékben tartja tiszteletben a szükségállapot előírásait.

si/jp pk
19.13 301281 1407

-.-

sk0061 1 230 mtik1064

francia kormányközlemény /lásd: mtik 1038!/
párizs, 1981. december 30. /ap/ - a francia miniszterelnökség szerdán este megjegyzéseket fűzött azokhoz a jelentésekhez, amelyek szerint franciaország nem csatlakozik az egyesült államok szovjetellenes szankcióihoz. ,,a francia kormány jelenleg tanulmányozza az amerikai intézkedést... de ez egyelőre nem eredményezett semmilyen döntést, vagy hivatalos személyek bármely kommentárját ezzel kapcsolatban,, - hangsúlyozza a kommuniké.

wa pk
19.27 301281 0504

SL 1935

-.-

sk0062 1 230 mtik1065

csád

párizs, 1981. december 30. /afp/ - hisse, hogy a libi kormányellenes hadseregének fegyveresei csád északi részén bekerítették az afrikaközi erők több egységét és megadásra szólították fel őket - közölte szerdán este a libiai rádió, csádból érkező hírekre hivatkozva. a rádió hozzáfűzte, hogy az afrikaközi erők megsemmisítéssel fenyegetik. a rádiójelentés szerint a csádi kormánycsapatok erőfeszítéseket tesznek a libi fegyvereseinek akciójának megállítására.

wa pk
19.33 301281 0487

-.-

sk0063 1 230 mtik2001

irak - izrael

bagdad, 1981. december 30. /afp/ - két f-15 típusú izraeli harci repülőgép szerdán megsértette irak légterét, és 50 kilométeres mélységben bement az ország felé - jelentette az iraki hírgyűjtés. az iraki vadászgépek távozásra kényszerítették a betolakodókat - tette hozzá a közlemény.

tel aviv, 1981. december 30. /ap/ - az izraeli katonai főparancsnokság a bagdadi bejelentéssel kapcsolatban a következő közlésre szorítkozott: ezúttal sem tér el attól a gyakorlattól, hogy nem erősíti meg és nem is cáfolja az izraeli katonai akciókról szóló híreket.

wa pk
19.41 301281 0606

SL 19 48

-.-

sk0064 4 800 mtik1067

külpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0001-sk0030-ig
budapest, 1981. december 30. /mti/

sk0001 várható
sk0002 reagan - szankciók /1.rész/
sk0003 reagan - szankciók /2.rész/
sk0004 kubai nemzetgyűlés
sk0005 haig nyilatkozat
sk0006 reagan intézkedései - háttér
sk0007 japán hadikiadások - pentagon
sk0008 tacsing-körlevél
sk0009 kacsa volt a medve!
sk0010 uruguayi kp - felhívás
sk0011 percy, usa - izrael
sk0012 rövid hírek
uj-delhi: helyi választások indiában
brest: olasz teherhajó
peking: kínai turizmus
lima: földcsuszamlás
sk0013 vietnami javaslat - kina
sk0014 reagan intézkedései - gazdasági háttér
sk0015 rövid hírek:
athén: görög-francia tárgyalások
santa cruz de tenerife: konzulátusfoglalás
dakar: szenegambia
miami: madarak
sk0016 francia-egyiptomi katonai
sk0017 reagan intézkedései - nszk-visszhang
sk0018 finnország - pravda /1.rész/
sk0019 thorn spanyolországban
sk0020 közép-amerikai összefoglaló
sk0021 irán
sk0022 finnország - pravda /2.rész/
sk0023 donovan-ügy
sk0024 sziria - irán
sk0025 japán újévi üdvözlés
sk0026 okp-határozat
sk0027 uganda-taszsz
sk0028 amerikai ideggáz - reagálások
sk0029 japán hadikiadások
sk0030 lengyelország - közös piac
19.49 301281 1340

SL 19 55

-.-

sk0065 4 800 mtik2002

Kü lpolitikai híreink tartalomjegyzéke sk0031-sk0065-ig
budapest, 1981. december 30. /mti/

sk0031 sziria, irán
sk0032 reagan - taszsz /1.rész/
sk0033 reagan - taszsz /2.rész/
sk0034 rakowski az nszk-ban
sk0035 reagan - japán reagálás
sk0036 reagan - francia visszhang
sk0037 reagan - diario 16.
sk0038 lengyelország ünnep előtt
sk0039 india - pakisztán
sk0040 rakowski - genscher
sk0041 brandt
sk0042 törökország
sk0043 nato - lengyelország
sk0044 lengyelország - nagy-britannia
sk0045 nemzetgyűlés - 1982.évi terv
sk0046 reagan-katonai költségvetés
sk0047 dán kormány
sk0048 törölve
sk0049 reagan - nyugati Vh -taszsz
sk0050 javítás mtik 1029.hírhez
sk0051 reagan szankciók - visszhang
sk0052 szocialista diplomáciai testületek
sk0053 törölve
sk0054 reagan - taszsz /1.rész/
sk0055 reagan - taszsz /2.rész/
sk0056 törölve
sk0057 reagan - taszsz /3.rész/
sk0058 reagan - taszsz /4.rész/
sk0059 szerk. figy.
sk0060 varsói bejelentések
sk0061 francia kormányközlemény
sk0062 csád
sk0063 irak - izrael
sk0064 tartalomjegyzék 1.
sk0065 tartalomjegyzék 2.

készült az mti kü lpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztette: kopreda dezső
patak károly

- v é g e -

19.57 301281 1365

82 20^{es}

-.-

MTI

Szerkeszti a Kü lpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Kü lföldi hírek

budapest, 1981. december 31.

kü l.

c s ü t ö r t ö k

sk0001 4 230 mtik1001

osztrák kp - üzenet

bécs, 1981. december 31. /mti/ - az osztrák kommunista párt központi bizottsága újévi üzenetében rámutatott, hogy az elmúlt évben veszélyes nemzetközi helyzet alakult ki. - az új amerikai kormányzat ismét kísérletet tett a „világ csendőre”, szerepkörének betöltésére, minden korábbinál veszélyesebb fegyverkezési politikát hirdetett meg, és megpróbálta elfogadtatni az emberiséggel a „korlátozott atomháború”, gondolatát.

- ez a törekvés nem maradt megválaszolatlanul. nyugat-európában hatalmas békemozgalom bontakozott ki, százezrek tiltakoztak a nukleáris tömeggyilkosság, az európai kontinens elpusztítása ellen, és végülis arra kényszerítették a washingtoni kormányt, hogy genfben tárgyalóasztalhoz üljön a szovjetunió képviselőivel.

az osztrák kp központi bizottságának üzenete a továbbiakban felhívja a figyelmet arra, hogy az amerikai imperializmus a hidegháborús viszonyok erőltetésével nyomást gyakorol szövetségeseire is, abból a célból, hogy ezzel elmérgesítse a helyzetet az európai kontinensen. - a konfrontációra irányuló politikája lengyelországot is érinti. a béke és a lengyel nép közös érdeke azonban azt kívánja, hogy problémáit lengyelország saját erőből, szocialista alapon, sikerrel oldja meg. a béke érdeke ugyanakkor megköveteli azt is, hogy a népek ellenálljanak mindazon törekvéseknek, amelyek a lengyelországi eseményeket a békemozgalom egységének megbontására próbálják felhasználni.

ll